

limka[®]

INFORMAČNÝ MAGAZÍN MESTA LEVOČA

MÁJ 2021

stiahnite si magazín
LIMKA v PDF cez QR Code

OBCHODNÉ CENTRUM

MADARAS

SPIŠSKÁ NOVÁ VES

HISTORICKÁ VÝSTAVA

OC MADARAS

1981

2020

OC MADARAS

OCMADARAS.SK

DD 3.5.2021

OBSAH

str. 4

Parkovanie v meste

str. 5

Investičné akcie – máj 2021

str. 6

SODB prechádza do druhej fázy

str. 7

Pohotovostné lekáreň

str. 8 – 9

Lekárnička v Levoči (časť 2.)

str. 10 – 11

Sté výročie existencie DHML
(časť 2.)

str. 12 – 13

Gašpar Hain

str. 14

Máj v MŠŠ v Levoči

str. 16 – 17

Levočské kúpele
- podtatranská perla

str. 18

eLEj talkshow

str. 19

Knížnica Jána Henkela v Levoči

str. 22

Z dejín ráhojčstva v Levoči

str. 26 – 29

Spomienky a podakovania

str. 30

Chovný revír Bicir

Obálka:

Pexels.com

Párslov na úvod

Vážení obyvatelia,

Mesto Levoča vybudovalo nové záchytné parkovisko, ktoré sa nachádza pred objektom Košickej brány pred vstupom do mesta vpravo, kde bolo vytvorených 72 nových parkovacích miest. Tri miesta sú vyhradené pre ťažko zdravotne postihnutých. Parkovisko bude spustené do užívania v termíne najneskôr 15.05.2021 a má priniesť odľahčenie dopravy z centra mesta, pričom zámerom mesta je, aby po otvorení slúžilo pre návštevníkov nášho mesta a v neposlednom rade aj pre vozidlá zamestnancov firiem a organizácií so sídlom na Námestí Majstra Pavla alebo v príľahlých uliciach, kde vozidlá týchto zamestnancov blokujú celý deň cenné parkovacie miesta v centre mesta.

Jedná sa o parkovisko, ktoré má vjazd aj výjazd chránený závorami. Do konca roka 2021 bude parkovanie na parkovisku pre vodičov zdarma. Napriek tomu je potrebné vziať si z terminálu pri vjazde parkovací lístok a pri odjazde opätovne tento lístok použiť. Na zabezpečenie odstavených vozidiel bude parkovisko monitorované kamerovým systémom.

Z uvedeného dôvodu chcem vyzvať zamestnancov organizácií a firiem so sídlom na Námestí Majstra Pavla, ale aj v príľahlých uliciach, ktorí využívajú vozidlo na cestu do práce, k využívaniu nového záchytného parkoviska určeného na dlhodobé parkovanie.

V termíne od 17.05.2021 bude Mestská polícia v Levoči vykonávať na Námestí Majstra Pavla v zóne s plateným parkovaním striktnú kontrolu dodržiavania dopravných predpisov. Neuhradenie parkovného bude mať za následok prejednanie skutku v priestupkovom konaní.

**ZÁROVEŇ SI VÁS DOVOĽUJEM POZVAŤ NA
SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE PARKOVISKA DŇA 5.5.2021 O 14.00 H.**

Ing. Miroslav Vilkovský, MBA
primátor mesta

Informačný magazín mesta Levoča LIMKA. Vydávané a rozširované na území mesta Levoča. Vychádza jedenkrát mesačne, k 1. dňu v príslušnom mesiaci. **Vydáva:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla 4, 054 01 Levoča, IČO: 00329321. Ročník VI., číslo 5. **NEPREDAJNÉ.** Náklad: 4400 kusov. EV 5295/15, ISSN 2453-7055. **Grafická úprava a sadzba:** Vladimír Malák. **Inzercia:** Mesto Levoča. **Tlač:** ProfiPrint, s.r.o., Levoča. **Redakčná uzávierka 20. deň v kalendárnom mesiaci.** V prípade, ak deň redakčnej uzávierky LIMKY prípadne na sobotu, nedeľu, sviatok alebo deň pracovného pokoja, posledným dňom na dodanie podkladov je najbližší skorší pracovný deň. Nevyžiadané materiály a fotografie nevraciam. Vydavateľ si vyhradzuje právo na úpravu, skrátenie, prípadne na neuverejnenie príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za obsah doručenej inzercie. **Zodpovedný redaktor:** Miroslav Čurilla. **Výkonný redaktor:** Bc. Vladimír Malák. **Jazyková korektúra:** Mgr. Mária Guffová. **Redakčná rada:** Mgr. Anna Babicová, Mgr. Nikolaj Kučka, Bc. Vladimír Malák, Mgr. Mária Guffová. **Adresa redakcie:** Mesto Levoča, Námestie Majstra Pavla 4, 054 01 Levoča. Tel.: 053 451 2467. Príspevky posielajte na adresu: limka@levoca.sk. Za prípadné tlačové chyby sa ospravedľujeme. Informácie pre dotknutú osobu o prevádzkovateľovi a spracúvaní osobných údajov sa nachádzajú na webovom sídle mesta Levoča www.levoca.eu/gdpr.pdf alebo ich možno získať na mailovej adrese zodpovednaosoba@levoca.sk a telefónom číslo 0911 617 444.

Parkovanie v meste

Na výber poplatku za parkovanie motorových vozidiel a autobusov sú iba parkovacie plochy na Námestí Majstra Pavla. V centre mesta je 148 miest pre motorové vozidlá a 13 miest pre autobusy.

Spoplatnené parkoviská sú označené a výber parkovného je zavedený celý týždeň, vrátane víkendu, prostredníctvom parkovacích automatov a SMS parkingu.

Ročné parkovacie známky si môžu občania zakúpiť v pokladni Klientskeho centra Mestského úradu v Levoči.

Ostatné parkoviská sú bezplatné.

Bezplatne môžu parkovať na Námestí Majstra Pavla osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, a to nielen na vyhradených parkovacích miestach pre zdravotne postihnutých. Podmienkou je preukaz ŤZP a Parkovací preukaz so znakom Európskej únie, ktorý je nutné umiestniť v prednej časti vozidla tak, aby bol jasne viditeľný za účelom kontroly. Parkovací preukaz je akceptovaný v súvislosti s prepravovanou osobou, ktorá je jeho držiteľom. Bezplatné parkovanie sa nevzťahuje iba na preukaz ŤZP bez Parkovacieho preukazu.

Zájazdové autobusy s osobami zdravotne ťažko postihnutými (s preukazmi ZŤP, ZŤP/S), bez označenia autobusu Parkovacím preukazom Európskej únie, je potrebné nahlásiť na Mestskej polícii +421 911 151 159 (štátna poznávací značka, typ, farba).

Vzor Parkovacieho preukazu

Rozmiestnenie parkovacích automatov na Námestí Majstra Pavla v Levoči:

1. SEVERNÝ PARK pri parkovisku, Námestie Majstra Pavla
2. PRIMA PAPIERNICTVO Šefčíková Viera, Námestie Majstra Pavla 8

3. Levočský Gastrodom – Námestie Majstra Pavla 35
4. SNM SPIŠSKÉ MÚZEUM – RADNICA, Námestie Majstra Pavla 2
5. RÍMSKOKATOLÍCKY FARSKÝ ÚRAD, Námestie Majstra Pavla 52

SMS parking bez registrácie a bez úhrady kreditu vopred:

- hodinové sadzby parkovného (minimálna doba 1 hodina)
- na úhradu parkovného stačí iba zaslať SMS na číslo 2200 v tvare LE medzera A1 medzera evidenčné číslo vozidla (napr. LE A1 LE123AB)
- celodenné parkovné je možné uhradiť iba cez parkovací automat, nie cez SMS
- SMS parkovanie bez registrácie je určené iba pre paušálnych zákazníkov slovenských mobilných operátorov T-Mobile, O2, Orange a 4ka
- parkovanie je možné zaplatiť euromincami alebo platobnou kartou

Ďalšie dôležité informácie:

- ak do pár sekúnd po odoslaní SMS nedostanete potvrdzujúcu správu, parkovné nebolo uhradené. Ak zašlete SMS v správnom tvare, informujeme Vás o tom. Nemusíte sa preto báť, že odošlete sms a nebudete mať zaplatené parkovné.
- 10 minút pred vypršaním doby parkovania vám zašleme SMS správu, ktorá vás upozorní na túto skutočnosť.

Odoslaním pôvodnej SMS parkovanie predĺžite o rovnaký interval.

- pri parkovaní bez registrácie si môžete vytlačiť daňový doklad prostredníctvom našej stránky www.smslistky.sk/parking uvedením kódu vášho parkovacieho lístka.

Na parkovací režim dohliada mestská polícia.

Mesto Levoča spustí do užívania nové záchytné parkovisko, ktoré sa nachádza pred objektom Košickej brány pred vstupom do mesta vpravo v hradobnej priekope, kde bolo vytvorených 75 nových parkovacích miest, z toho sú tri miesta vyhradené pre ťažko zdravotne postihnutých. Jedná sa o parkovisko, ktoré má vjazd aj výjazd chránený závorami, kde aj napriek skutočnosti, že do konca roka 2021 bude parkovanie na parkovisku pre vodičov zdarma, je potrebné si vziať z terminálu pri vjazde parkovací lístok a pri odjazde z parkoviska opätovne tento lístok použiť, a to pre potrebu evidencie počtu a dĺžky státi zaparkovaných vozidiel. Na zabezpečenie odstavených motorových vozidiel bude parkovisko monitorované kamerovým systémom mestskej polície.

Parkovisko má priniesť odľahčenie dopravy z centra mesta, pričom zámerom je, aby po spustení slúžilo návštevníkom nášho mesta a v neposlednom rade zamestnancom firiem a organizácií so sídlom v centre mesta, ktorí využívajú vozidlo na cestu do práce.

Cenník parkovacích služieb

Parkovanie v centre mesta – Námestie Majstra Pavla

		jednotka	zákl. dane	DPH 20 %	cena
poplatok za 1 hodinu	osobné	hod.	0,83	0,17	1,00 EUR
	autobus	hod.	5,83	1,17	7,00 EUR
poplatok 1 deň	osobné	deň	2,50	0,50	3,00 EUR
	autobus	deň	10,00	2,00	12,00 EUR
ročná parkovacia známka	rok		58,33	11,67	70,00 EUR
	1/2 rok		29,17	5,83	35,00 EUR

Parkovanie počas jarmokov, trhov, púte – celé územie mesta

	jednotka	zákl. dane	DPH 20 %	cena
osobné motorové vozidlo	deň	1,67	0,33	2,00 EUR
autobus	deň	8,33	1,67	10,00 EUR
obytný automobil, prives	deň	8,33	1,67	10,00 EUR

Na slovíčko ohľadne investičných akcií v meste Levoča 05/2021

Kolegovia z mestského úradu usilovne pracujú na približne 35 projektoch, ktoré Vám postupne predstavia. O mnohých ste už počuli, prípadne ich zaznamenali v programe jednotlivých zasadnutí mestského zastupiteľstva.

Dlhodobu sa v programe Mestského zastupiteľstva v Levoči vyskytujú návrhy na uznesenia týkajúce sa obnovy hradobného opevnenia v Levoči. Obyvatelia neraz vidia, ako sa zub času podpísal na historickom opevnení. Častokrát sa vypadnuté hradby stali lacným stavebným materiálom pre niektorých obyvateľov, prípadne sa pričinením vandalov dostali do ešte horšieho stavu. Nedbanlivosť niektorých dokonca spravila z určitých častí hradieb skládku odpadov. Je jednoduché na to poukazovať fotením a vystavovaním smetí na obdiv cez sociálne siete. To však nie je cesta, ako nášmu mestu pomôcť. Navyše, nie všetky verejné priestranstvá sú vo vlastníctve mesta a týka sa to aj pozemkov v hradobnom opevnení. Našťastie Levoča má aj uvedomelých obyvateľov, TSML, Zelenú hliadku a dobrovoľníkov, ktorým tento stav vadí a sami sa pričinia o to, aby sme mali krajšie okolie. Neváhajú zohnúť sa a tento stav zmeniť. Za to im veľmi pekne ďakujeme!

Mesto Levoča v rámci správy NKP rieši aj havarijné stavy hradobného opevnenia. Aktuálne sú tri miesta, kde je nevyhnutná oprava vypadnutého múru, prípadne iných technických problémov. Poradie, v ktorom sa im v tomto článku venujem, neurčuje prioritu, všetky opravy sú rovnako dôležité.

Prvou je odstránenie havárie hradobného múru pri Košickej bráne v Levoči. V lokalite napravo od Košickej brány na začiatku Kukučínovej ulice, kde 23.3.2021 došlo k zrúteniu časti hradobného múru. Posledná väčšia údržba bola na týchto miestach vykonávaná približne pred 40 rokmi. Predpokladaná rozpočtovaná cena opravy sa pohybuje cca v sume 78 tisíc eur.

Druhou je statické zabezpečenie hradobného a parkánového múru na severovýchodnej strane mestského opevnenia, v úseku medzi Košickou bránou a Remenárskou baštou v Levoči, vrátane bezpečnostnej bariéry pri novozriadenom parkovisku. Po porážke osmanských vojsk pri Viedni opevnenie stratilo svoj obranný význam, a tak bolo v priebehu 18. a 19. storočia na južnej strane mesta kompletné zrušené. Do dnešných čias sa zachovali len malé zvyšky zakomponované do novej zástavby. Priekopa a parkán boli rozparcelované a rozpredané súkromníkom so

záväzkom, že budú opevnenie udržiavať. To sa ale nestalo, tak sa začal parkánový aj hradobný múr postupom času rozpadávať. Preto sa zachovala len časť pôvodných hradieb, zďaleka nedosahujúca pôvodné rozmery. Úprava na prelome 60. a 70. rokov minulého storočia mala konzervačný charakter s cieľom zastaviť chátranie pamiatky. Bola tu snaha zachytiť v tom čase preukázateľný tvar. Obdobným spôsobom budú vedené sanačné práce i v tomto projekte.

Projekt bol dodatkový. Predmetom dodatku je návrh bezpečnostnej, záchytnej bariéry umiestnenej v svahovitom priestore bývalého parkánu, na úpätí ktorého bolo zriadené nové parkovisko pre osobné autá návštevníkov mesta. Úlohou dočasnej bariéry bude zabezpečiť pod svahom zaparkované autá pred prípadným poškodením padajúcimi kameňmi uvoľnenými z nad svahom situovaného múru. Návrh predpokladá, že stavebné práce budú vykonávané z Baštovej ulice a že zábrana bude využívaná iba krátkodobu, po dobu rekonštrukčných prác a bude budovaná postupne, po záberoch dlhých 10 – 20 metrov, v súlade s postupom opravy hradobného múru. Predpokladaná rozpočtovaná cena projektu, vrátane bariéry, sa pohybuje cca v sume 147 tisíc eur.

Tretou je odstránenie havarijného stavu ohradového múru v hradobnej priekope na severozápadnej strane mestského opevnenia v Levoči. Ulička spájajúca Baštovú a Uhoľnú ulicu s lokalitou Schiessplatz, východne od bašty Pracháreň. Od priekopy je oddelená z kameňa vymurovanými plotmi, na západnej strane múrom. Východný múr bol pôvodne ukončený šindľovou pultovou strieškou. Táto strieška už neexistuje a múr sa rozpadáva. Na dvoch miestach sa zrútil. Začína byť pre okolie nebezpečný, ohrozuje funkčnosť do uličky položeného potrubia vodovodu a plynovodu. S ohľadom na stupeň a rozsah rozrušenia múru bolo rozhodnuté jestvujúci múr zbúrať a nahradiť ho múrom novým, obdobného typu. Táto ulička predstavuje jediný prístup pre peších na Schiessplatz a do úradovne TSML, preto bude cez priekopu zriadený dočasný náhradný chodník prístupný z Baštovej ulice. Predpokladaná rozpočtovaná cena projektu sa pohybuje cca v sume 46 tisíc eur – 66 tisíc eur.

Mesto Levoča zároveň pracuje v jednotlivých fázach na projekte Obnova NKP – mestské opevnenie a jeho zapojenie do infraštruktúry mesta Levoča.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vyhlásilo výzvu na predkladanie žiadostí na podporu projektov systematického prístupu k ochrane národných kultúrnych pamiatok, projektov prípravy a realizácií obnovy alebo reštaurovania kultúrnych pamiatok v lokalitách svetového kultúrneho dedičstva a projektov identifikácie, dokumentácie, prezentácie, interpretácie, publikovania a využitia pamiatkového fondu v súlade s ich pamiatkovými hodnotami. Uvedená výzva umožňuje získanie finančných prostriedkov na architektonicko - historický a archeologický výskum.

Predmetná obnova celého mestského opevnenia v meste Levoča pozostáva z týchto fáz projektovej prípravy:

1. fáza (2018 - marec 2021):

- výskopisné a polohopisné zameranie a spracovanie prípravnej dokumentácie, stavebno - technických posudkov zameraných na statiku alebo vlhkosť zrealizované v rámci programu Obnovme si svoj dom 2018,
- architektonicko – urbanistická štúdia 2020 – marec 2021

2. A fáza = 2 etapy (2021-2022):

- architektonicko - historický výskum I.etapa
- archeologický výskum I. etapa 2021, II.etapa 2022

2. B fáza (fáza 2023):

- projekt pre územné rozhodnutie
- dopracovanie k štúdii

3. fáza (2023-2024):

- projekt pre stavebné povolenie,
- projekt pre realizáciu stavby.

Predmetom predkladaného projektu je architektonicko-historický výskum I. etapa v lokalite severná časť mestského opevnenia, západná časť mestského opevnenia a archeologický výskum I. etapa severozápadná časť mestského opevnenia, západná časť mestského opevnenia a juhozápadná časť mestského opevnenia.

**Lucia Babejová,
Mesto Levoča**

Sčítanie obyvateľov 2021 prechádza do druhej fázy

V mesiaci máj 2021 začne druhá fáza sčítania obyvateľov – asistované sčítanie. Podľa rozhodnutia predsedu Štatistického úradu Slovenskej republiky vydaného na základe stanoviska Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky **asistované sčítanie** obyvateľov, resp. dosčítavanie na zabezpečenie asistovaného sčítania **bude prebiehať v čase od 3. 5. 2021 do 13. 6. 2021.**

Asistované elektronické sčítanie je určené pre tých obyvateľov (povinné osoby), ktorí z akýchkoľvek dôvodov neabsolvovali elektronické samosčítanie v období od 15. 2. 2021 do 31. 3. 2021. V súčasnosti už nie je možné sa týmto spôsobom (elektronickým samosčítaním) sčítať.

Na úvod krátka rekapitulácia výsledkov elektronického samosčítania v meste Levoča. Elektronický sčítací formulár na www.scitanie.sk vyplnilo a platne odoslalo 11 303 povinných osôb, čo je 77,33 % z celkového odhadovaného počtu 14 617 povinných osôb. **Na 3314 povinných osôb tak čaká asistované sčítanie, ktoré musia povinne, pod sankciou pokuty, absolvovať.**

Zopakujeme, že povinnou osobou v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 223/2019 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je obyvateľ, o ktorom sa údaje zisťujú, a zákonný zástupca obyvateľa. Ako teda môže povinná osoba využiť služby mesta na zabezpečenie asistovaného sčítania, ak sa chce vyhnúť novej sankcii? Má dve možnosti:

1. Povinná osoba môže využiť **služby stacionárneho asistenta sčítania v kontaktnom mieste** zriadenom mestom Levoča. Kontaktné miesto sa nachádza **v budove Mestského úradu Levoča, Námestie Majstra Pavla 4/4, 054 01 Levoča** vo vyhradenom priestore vestibulu. Budova a vymedzený priestor budú označené nápisom: „SODB 2021 – KONTAKTNÉ MIESTO PRE SČÍTANIE OBYVATEĽOV“, logom pre sčítanie a informáciou o čase prevádzky.

Prevádzkové hodiny kontaktného miesta sú určené takto:

Pondelok	8.00 – 11.30	13.00 – 15.00
Utorok	8.00 – 11.30	13.00 – 15.00
Streda	8.00 – 11.30	13.00 – 16.00
Štvrtok	8.00 – 11.30	13.00 – 15.00
Piatok	8.00 – 11.30	---

Postup asistovaného sčítania v kontaktnom mieste:

V prevádzkových hodinách kontaktného miesta bude povinnej osobe umožnené sčítať sa vyplnením a odoslaním elektronického sčítacieho formulára alebo ju na jej požiadanie po preukázaní jej identity občianskym preukazom sčíta prítomný stacionárny asistent sčítania vyplnením elektronického sčítacieho formulára. Stacionárny asistent sčítania zadá do aplikácie pre sčítanie obyvateľov údaje, ktoré mu povinná osoba ústne poskytne.

Opatrenia na ochranu verejného zdravia v priebehu asistovaného sčítania v kontaktnom mieste z hľadiska povinnej osoby:

Osoby, ktoré sa budú zúčastňovať asistovaného sčítania, sú povinné dodržiavať všetky právne predpisy týkajúce sa nariadených opatrení pri ohrození verejného zdravia v súvislosti s ochorením COVID-19.

Vstup do priestoru kontaktného miesta bude umožnený len osobám s prekrytými hornými dýchacími cestami respirátorom FFP2; povinnosť prekrytia horných dýchacích ciest platí pre všetky osoby v interiéri. Počet osôb v jednom okamihu v priestore kontaktného miesta bude obmedzený (jeden obyvateľ na 15 m² plochy). Pri vchode do priestoru kontaktného miesta bude vstupujúcim osobám aplikovaná dezinfekcia na ruky dezinfekčným prostriedkom s virucídnym účinkom. Bude nevyhnutné dodržiavať bezpečnú dištančnú vzdialenosť 2 m.

2. Povinná osoba môže využiť **služby mobilného asistenta sčítania, ktorý povinnú osobu sčíta na mieste, kde sa zdržiava. O službu mobilného asistenta sčítania je potrebné požiadať!**

Postup zadávania žiadosti o asistované sčítanie s pomocou mobilného asistenta sčítania:

Požiadavka sa zadáva telefonicky na telefónnom čísle mesta Levoča: +421534190517 alebo +421534514014 klapka 117, alebo na telefónnom čísle call centra Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktoré je zverejnené na jeho webovom sídle.

Požiadavku je potrebné zadať v období prvých dvoch týždňov asistovaného sčítania, t. j. v období od 3. 5. 2021 do 16. 5. 2021. Požiadavky zadávané po tomto období sú možné, no spôsobia nové prerozdelenie virtuálnych asistenčných obvodov – prerozdelenie už pridelených požiadaviek na mobilnú asistenciu sčítania medzi jednotlivých mobilných asistentov sčítania.

Požiadavka na službu mobilného asistenta sčítania musí obsahovať:

- meno a priezvisko povinnej osoby,
- ulicu,
- súpisné číslo,
- orientačné číslo,
- číslo bytu,
- telefónne číslo, prostredníctvom ktorého môže povinnú osobu kontaktovať mobilný asistent sčítania a dohodnúť si s ňou termín návštevy a realizácie úkonu sčítania.

Opatrenia na ochranu verejného zdravia v priebehu asistovaného sčítania na mieste, kde sa povinná osoba zdržiava:

Osoby, ktoré sa budú zúčastňovať asistovaného sčítania, sú povinné dodržiavať všetky právne predpisy týkajúce sa nariadených opatrení pri ohrození verejného zdravia v súvislosti s ochorením COVID-19.

Asistent sčítania bude disponovať potvrdením o negatívnom výsledku RT-PCR testu alebo potvrdením o negatívnom výsledku antigénového testu na ochorenie COVID-19 nie starším ako 7 dní.

Na miesto, kde sa povinná osoba zdržiava, vstupuje asistent sčítania podľa dohody s povinnou osobou.

Povinné je prekrytie horných dýchacích ciest respirátorom FFP2 pre všetky osoby prítomné na mieste, kde sa povinná osoba zdržiava; asistent sčítania vyzve všetky prítomné osoby, aby si prekryli horné dýchacie cesty, ak tak neurobili. Asistent sčítania si pred vstupom na miesto, kde sa povinná osoba zdržiava, vykoná dezinfekciu rúk dezinfekčným prostriedkom s virucídnym účinkom.

Pred realizáciou návštevy miesta, kde sa povinná osoba zdržiava, požiada asistent sčítania povinnú osobu o informáciu, či nemá nariadené karanténne opatrenie; v opačnom prípade vykoná službu asistovaného sčítania na mieste až po skončení karantény povinnej osoby.

Na mieste, kde sa povinná osoba zdržiava, bude nevyhnutné počas vykonávanej asistencie sčítania dodržiavať bezpečnú dištančnú vzdialenosť 2 m a vetrať miestnosť.

Povinná osoba po odchode asistenta sčítania z miesta dezinfikuje kľučky a dotykové plochy, ktorých sa dotýkal, účinne vyvetrá priestor a vydezinfikuje si ruky.

V prípade akýchkoľvek nejasností Vám na požiadanie poskytneme vysvetlenie a požadované informácie. Kontaktná osoba pre sčítanie obyvateľov v meste Levoča:

Ing. Jarmila Lisoňová
Email: jarmila.lisonova@levoca.sk
Telefón: 091 1617444

Ing. Jarmila Lisoňová
vedúca oddelenia organizačného a vnútornej prevádzky

POHOTOVOSTNÉ LEKÁRNE

ROZPIS SLUŽIEB MÁJ 2021 - OKRES LEVOČA

1. 5.	8:00 - 19:00	ZELENÁ LEKÁREŇ
2. 5.	8:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
3. - 7. 5.	16:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
8. 5.	8:00 - 19:00	Nemocničná lekár
9. 5.	8:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
10. - 14. 5.	16:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
15. - 16. 5.	8:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
17. - 21. 5.	16:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
22. - 23. 5.	8:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
24. - 28. 5.	16:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
29. - 30. 5.	8:00 - 20:00	Lekár Dr. Max
31. 5.	16:00 - 20:00	Lekár Dr. Max

Lekár Dr. Max (Pri podkove 7)
tel. 0901 961 267

ZELENÁ LEKÁREŇ (Železničný riadok 2)
tel. 053/451 02 22, 0905 351 178

Nemocničná lekár s výdajom verejnosti, Blok C,
Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča
(Probstnerova cesta 2)
tel. 053/391 33 11

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Významné životné jubileá v mesiaci
máj 2021 oslávia:

87 rokov
Jozef Kacej

86 rokov
Mária Bičová

85 rokov
Anna Starigazdová

84 rokov
Helena Matvejevová

81 rokov
Ján Petrek
Anna Štefaňáková

80 rokov
Mária Ambrózyová

76 rokov
Mária Hámorová
Veronika Jenkutová
Peter Kacej
Ján Komara

75 rokov
Aladár Novák

Všetkým oslávencom srdečne
blahoželáme, prajeme pevné zdravie
a veľa životného optimizmu
do ďalších rokov života.

Vitajte medzi nami:

Samuel Faltin
Viliam Klein
Dáša Štepitová
Jakub Tancár
Alex Tomaškovič
Rafael Valocka

Manželstvo uzavreli

Matúš Tondra a Veronika Bajlová
Ján Šimonič a Sandra Čonková
Lukáš Pollák a Sára Dudušová
Matej Džubák a Veronika Guzeľová

Opustili nás:

Marta Tureková, rok nar. 1931
Vladimír Polanský, rok nar. 1937
Žofia Driziová, rok nar. 1938
Regina Dravecká, rok nar. 1939
Viliam Kaleja, rok nar. 1941
Mária Jarabincová, rok nar. 1945
Emil Polák, rok nar. 1950
PhDr. Gabriela Virová, rok nar. 1951
Lubomír Panik, rok nar. 1952
Júlia Dudušová, rok nar. 1953
Bc. Mária Majerská, rok nar. 1953
Gabriel Bajla, rok nar. 1964
Miroslav Čeremuga, rok nar. 1967
Martin Rabada, rok nar. 1993

Mgr. Darina Kraňáková, oddelenie OaVP

Salón u Janky opäť otvorený Námestie Majstra Pavla 50

- kavitácia
- pedikúra
- Rolletic
- lymfodrenáž a iné

Kontakt: 0903 579 205

PLATENÁ INZERCA

Lekárniectvo v Levoči má bohatú a cennú históriu (časť 2.)

V roku 1848 nastupujú do lekárne U Leva spolu bratia Samuel a Ján Bartoš. Ján Bartoš v roku 1855 zomiera. V roku 1864 je lekárnik Jozef Skalický. V roku 1868 vedúci je Jozef Karácsoni. V roku 1869 ďalším bol Július Pyrker. V roku 1871 nový vlastník je István Eccler. V roku 1872 je novým majiteľom Borostványi Béla. V roku 1876 vstúpil do Spolku lekárov a lekárnikov Spiša. V roku 1879 v Lekárni U Leva je lekárnikom Mihály Tánács. V roku 1879 je už Samuel Honty. Lekáreň mala svoj nábytok potiahnutý čiernou kožou, nové sklenené a porcelánové stojatky. Sú uložené v mestskom múzeu v Levoči. Názvy liekov sú ozdobené levmi.

Lekárnik Honty vstúpil do Spolku v roku 1877. V roku 1882 Honty vo veľmi mladom veku zomiera. Ešte pred smrťou lekáreň predáva Kolomanovi Tóthovi z Debrecína za 20 000 fl. V roku 1883 majiteľom je Endre Mátyus. Do Spolku vstúpil v roku 1885. V roku 1883 založil sódovkáreň.

V roku 1892 predal lekáreň Bélovi Molitorisovi. Vstúpil do Spolku v roku 1895. Béla Molitoris pracuje v lekárni U Leva do roku 1919. Následne Emerich Fest kúpil lekáreň, ktorý už v roku 1928 pracuje v Spišskom Podhradí. Od roku 1928 je lekárnik Gejza Münnschendorfen, po ňom do roku 1940 Štefan Kolek, ďalej nasledujú Mikuláš Friedman, Chládek, Čontoš, Ferjenčík, od roku 1947 Elemír Weis z Levoče, ktorý U Leva pracoval do roku 1959, kedy odišiel do Košíc.

Dňa 1. júla 1959 vedúci lekárne U Leva na námestí č. 23 sa stal PhMr. Juraj Wyda. Jeho pričinením dochádza v Levoči k presťahovaniu lekárne, ktorá bola už vo veľmi nevyhovujúcom stave. Dňom 31. októbra 1961 prestalo sa v tejto lekárni pracovať. Dňom 1. augusta 1962 bola lekáreň presťahovaná na Námestie mieru č. 61. V tejto lekárni PhMr. Wyda pracuje do 31. marca 1971.

Od 1. apríla 1971 pracuje ako vedúca lekárne na Námestí mieru č. 61 promovaná farmaceutka Odette Petrociová. RNDr. doktorát prírodných vied získala 28.9.1978 na Karlovej univerzite v Prahe – Rerum naturalium doctoris.

V roku 1987 objekt, v ktorom bola v prenájme lekáreň U Leva od roku 1962, bol ponúknutý na predaj OÚNZ v Spišskej Novej Vsi. Cena celej budovy, 2 poschodia + priestranné pivnice, bola 124 000 Kčs. Okresný lekárnik RNDr. Zoltán Černík odmietol kúpiť tento objekt. V januári 1988 odkúpilo mesto tento objekt a bezplatne ho odovzdalo Štátnemu archívu. Tým bola lekáreň U Leva v Levoči zlikvidovaná. V meste ostala v činnosti len jedna lekáreň. Mesto nenašlo žiadny objekt ani na dočasné vystahovanie lekárne. Na návrh kolegyne PhMr. Heleny Štubňovej zo Spišskej Novej Vsi som bola 20. októbra 1992 menovaná ministrom zdravotníctva doktorom Viliamom Soboňom riaditeľkou Lekárskej služby okresu Spišská Nová Ves.

V prvom rade bolo potrebné sa venovať ekonomike. Všetky recepty

v okrese za celý posledný rok bolo nutné spracovať počítačovo. Recepty sa spätne účtovali na lekárenskej službe. Zapojila som do spracovania receptov i MVDr. Jozefa Petrociho, môjho syna. Bolo potrebné vzhľadom na budúcu privatizáciu všetkým lekárňam v okrese (v počte 13) upraviť majetkoprávne vzťahy v katastri, do ktorých lekárne patrili. Prijala som dvoch Ing. v odbore katastra, ktorí všetky lekárne spracovali. Bolo to náročné. Vyvlastnené lekárne v roku 1950 sa pôvodným majiteľom vrátili. Spracovali sa inventúry liekov všetkých lekární.

Minister Dr. Soboňa dal pokyn lekárenskému oddeleniu, že je možné nemocniciam vystornovať všetky pohľadávky. To mi prišlo veľmi vhod. Vystornovala som všetky pohľadávky NsP v okrese a vyzvala som všetky lekárne v okrese, aby prebytočné zariadenia i lieky, všetko spísali a dodali do Levoče. Všetky nemocnice i polikliniky na Slovensku mali svoje lekárne, výnimka bola iba Levoča so svojimi vyše 500 lôžkami. Prosila som vtedajšieho riaditeľa NsP MUDr. Mariána Papcuna, aby uvoľnil priestory

a ja dodám zariadenie i lieky, ktoré som si ešte i doobjedнала. Riaditeľ MUDr. Marián Papcun uvoľnil prízemie slobodárne i nový vchod, a tak sa všetko sťahovalo. Keď som spočítala oddženie, zariadenie i lieky do nových priestorov, bolo cca 6 miliónov Kčs. Ako okresná lekárnica som sa i na jeho návrh stala vedúcou tejto lekárne. Všetci pracovníci z lekárne 06 sa stali pracovníkmi NsP Levoča. Bola som nesmierne spokojná, že i NsP Levoča konečne mala svoju lekáreň. Nemocničná lekáreň v Levoči bola otvorená 1.3.1993.

31. augusta 1993 minister MUDr. Soľoňa zrušil všetky okresné lekárenské služby. Všetky lekárne vrátane celého majetku prešli do NsP Spišská Nová Ves. Zároveň nastala možnosť odkúpenia lekárne. Zariadenia a zbytok liekov po zlikvidovanej lekární, mimo nábytku v oficíne, som odkúpila od NsP Spišská Nová Ves za 600 000 Kčs. Snažila som sa už presťahovanú lekáreň do nášho súkromného domu umiestniť blízko polikliniky. Našla som objekt za poliklinikou vo vlastníctve pani Čarníkovej. Musela som komplet zaviesť elektrickú energiu a vybudovať rozvody elektrickej energie a vody, pretože neboli vyhovujúce kontrole. 1.10.1993 zástupca ŠÚKL od súhlasil činnosť lekárne. Po privatizácii praktických a odborných ambulancií na poliklinike sa uvoľnili priestory po centrálnej karte pacientov, čím sa vytvorili priestory na vytvorenie lekárne. Komplexne sme urobili rekonštrukciu elektriny, kúrenia, vody, zníženia stropov a kompletne podlahy, pretože bola vy-

sypaná zemou a prikrytá znehodnotenou drevenou dlažbou. Lekáreň U Leva sme otvárali 27. júna 1994. Boli spokojní pacienti i lekári, tak ako to bolo na každej poliklinike na Slovensku.

Lekáreň na poliklinike pôsobila do 31. decembra 2006. Nedostali sme súhlas na prenájom na ďalšie obdobie, pretože na poliklinike plánoval otvoriť činnosť Okresný súd v Levoči. Nestalo sa tak. Objekty na Námestí Majstra Pavla 23 a 24 ponúkol na prízemí na prenájom Ing. Kováč. Poschodia chcel prebudovať na byty. Keďže byty sa ne-realizovali, ponúkol na predaj obidva objekty. Nám vyhovoval menší objekt. Rozhodli sme sa pre kúpu objektu č. 24 za 1 116 000 Sk. Budova bola v dezolátnom stave a začali sme ju podľa návrhu Ing. arch. Janovskej prerábať na lekáreň. Lekáreň U Leva sme otvorili 25. januára 2007.

Lekáreň „K Hadovi“ sa nachádza na námestí č. 13. Od 30-tych rokov až do roku 1860 pracoval v nej lekárník Štefan Rochlitz, pochádzajúci z Prešova. Býval v dome na námestí č. 13, v rokoch 1846 až 1858.

V lekární Štefana Rochlitzu visel v rokoch 1844 – 1848 nad dverami vchodu z vnútornej strany širák. Bol to širák povestného gemerského zbojníka Vdovčíka (obesený v Nižnej Slanej). Vdovčík na Popovej pri Vernári prepadol mladého a silného lekárnika Rochlitzu. Rochlitz ho v pasovačke premohol a zahnal do lesa. Pri pasovačke Vdovčík stratil

spiežovými gombíkmi vybijaný širák. Rochlitz si ho vzal na pamiatku ako trofej. Širák požičal študentovi levočského gymnázia Rosiarovi na divadelné predstavenie „Kocúrkovo“, ktoré sa konalo na Kohlwalde.

V roku 1860 kúpil lekáreň od Štefana Rochlitzu lekárník Johan Victor Topertzer. Vlastnil lekáreň do roku 1881. V roku 1881 predal lekárník Johan Victor Topertzer lekárníkovi Štefanovi Skičákovi lekáreň. 15. septembra 1884 lekárník Topertzer zomrel ako 50-ročný. Lekárník Skičák predáva lekáreň v roku 1884 za 18 000 florénov lekárníkovi Engelbertovi, ten ju už v roku 1885 predáva Jozefovi Mulochitskému. Tento predal lekáreň v roku 1886, a to Oskarovi Hanischovi. V roku 1889 je vlastníkom už lekárník Duffek Frigyes. Vstúpil do spolku v roku 1889. 15.6.1912 predáva lekáreň „K hadovi“ lekárníkovi Kolomanovi Jureckému. V lekární s ním pracuje jeho syn PhMr. Koloman Jurecký, pracuje ako vedúci do roku 1952. Lekáreň mu bola vyvlastnená. Pracoval v nej PhMr. Jozef Dudinský. V roku 1993 sa im lekáreň vrátila. Ich vnuk RNDr. Burdáč predal lekáreň RNDr. Allanovi Dudinskému.

V súčasnosti je v Levoči 8 verejných lekární.

Spracovala:
RNDr. Odette Petrociová
Lekáreň U Leva, Levoča

Sté výročie existencie DHML (mojimi očami II.) – časť 2.

Sto rokov existencie (oficiálne datovaných) je úžasná vec. Ťažké začiatky – hypotéka na nákup nástrojov, platenie za vyučovanie, zháňanie skladieb do repertoáru. Snaha uplatniť sa „na trhu“. Existencia viacerých hudieb v meste. Muzikanti, ktorí hrali už i pred rokom 1921, agráристи, remeselníci. Množstvo hodín strávených skúšaním, nácvikmi. No a po vzniku 1. ČSR stála vojenská hudba – samozrejme najlepšia.

Hralo sa čo bolo moderné...na rôznej kvalitatívnej úrovni. Ľudia si chceli posediť pri muzike, zatancovať, alebo zaplesať. Boli zvedaví na defilé armády. Dychovky toto všetko zabezpečovali. Boli to pôvodné skladby, ale aj úpravy z opier, či operiet. A tak sa stalo, že sa hralo, až kým neprišlo rozbitie 1. ČSR. V medzivojnovom období do roku 1938. Nástroje sa skrývali. Vznikom Slovenského štátu Česi museli opustiť Slovensko. Za desaťročia však členovia posádkovej hudby vychovali pár skvelých „elévov“ – mladých chlapcov, ktorí boli zaradzovaní do hudby a učili sa hrať na dychové nástroje (jedným z nich bol napr. manželkin strýko František Olekšák – hral na lesný roh, prežil život v Dubnici, celý život hrával v dychovkách). Po skončení II. sv. vojny (počas ktorej niekoľkí členovia DHML – Ján Flák st., Ján Toman, J. Chovanec hrávali vo vojenských hudbách) bola dychovka v meste obnovená.

No a teraz nastupuje obdobie, ktoré mám už ako tak uchované v pamäti. Zdá sa mi dôležité zaznamenať mená muzikantov, ktorí sú aktuálne pôsobiaci. Flauta – A. Pačárová (Sp. N. Ves), klarinety Mgr. M. Dubcová (pôvodom z Kežmarku), pán M. Comba. Krídlovky – Ing. J. Babej (staršia generácia), Mgr. p. Kováčik (Sp. N. Ves), p. M. Pacenda, D. Gura DiS. art, tenor – R. Flák (nestor DHML, dlhoročný predseda), barytóny – Ľ. Strážik, Npor. Bc. J. Glodžák (UHMV+Akadémia umení BB) Bukovinka, pozauna – G. Chalupický (Konzervatórium Košice, Timonova ul.), tuba – L. Lisovszki, bicie – M. Dravecký, ml., p. S. Paľonder. Bývalí muzikanti žijúci mimo Levoče – klarinet – Š. Hasaj, trúbky – M. Lipták, R. Chovanec, P. Lipták ml. Príležitostne vypomáhajú muzi-

kom“, ktorí nás predišli do večnosti pár chorálov.

Ak sa situácia s pandemiou zlepší a bude možné, určite sa opäť vyberieme zahrať všetkým, ktorí sa do mojej úvahy nezmestili nie preto, že by som nechcel, ale hlavne pre moju pamäť. Týmto však vzdávam úctu všetkým, ktorí za celú storočnú históriu v meste i okolí rozdávali svojim muzicírovaním radosť okolo seba.

Hlboko sa skláňam.
A ešte jedna myšlienka na záver.

Pán Gurka báči bol vždy pol hodinu pred skúškou na chodníku pred skúšobňou- oholený, vyštafírovaný – chlapec jak mašlička... (asi mal dopredu posunuté hodinky, či?) Čo na to povieš pán Miroslav Dvořák – dlhoročný barytonista? Veď si jeho vnuk ...

Želám zdravie všetkým, ktorí v DHML účinkovali, účinkujú a dúfam, že ešte dlho budú účinkovať!

Je pre mňa čťou byť kapelníkom DHML.

Spracoval:
Mgr. Vladimír Tomko

kanti – páni Mgr. P. Matúš, klarinet Es + spev (Sp. N. Ves), J. Mičko DiS. art – pozauna (ŠF Košice – Prešov), Ľ. Čubán – barytón, Poprad, p. J. Flak st. – pozauna a tenor, K. Kovalčík – trúbka a jeden z najstarších – P. Lipták – trúbka. Bolo by veľkým nevďakom nespomenúť dlhoročných kultúrnikov p. Ing. Emila Labaja – klarinet a Laca Péchyho – tiež klarinet. Príležitostným bubeníkom je p. J. Lang z okresu Galanta.

Na zájazdoch do Litomyšle spoluúčinkovali páni: A. Horkel – trúbka (Prešov), Mgr. art. P. Slávik – trúbka (zást. riaditeľa na konzervatóriu na Timonovej ul. v Košiciach), Mgr. M. Majoroš – trúbka (Prešov) a M. Tujvel – pozauna (ŠD Košice).

DHML okrem pravidelných koncertov v severnom parku účinkovala v družobných mestách v Česku (Litomyšl), v Poľsku (Lancut, Kalwaria Zebrzydowska, Tarnow, Zakliczyn, Jodtowa, Stary Sacz...).

Na festivaloch DH v Trstenom pri Hornáde, v Košiciach, v Sp. N. Vsi, v Sp. Vlachoch, v Ordzovanoch.

V repertoári sú i skladby liturgického charakteru a piesne hrávané na Mariánskej hore. Najvýznamnejšia prezentácia takéhoto charakteru bola návšteva sv. Jána Pavla II. v Levoči, na ktorej sa spolupodieľali aj hudobníci z Ordzovan a Bijacoviec.

Repertoár je širokospektrálny, obsahu-

je polky, valčíky, tangá, foxtroty, rôzne zmesi tých najvýznamnejších i menej známych autorov, včítane rôznych sólových skladieb.

Napriek Covidu-19 bolo práve minulé leto 2020 pre DHML celkom pozitívne. Hralo sa, čo bolo dobré, aj keď viacerí členovia boli pozitívni a bolo dosť komplikované vyskladať obsadenie dychovky.

Napodiv návštevnosť bola veľmi slušná. (Viacerí domáci boli skeptickí k nedeľnému termínu koncertov v altánku, jeden prehlásil: „v nedeľu vami nifto nepridze“...“no ta budzeme hrac pre sebe“ – bola moja reakcia.) Ale prišli.

Pri oslavách predchádzajúcich výročí DHML zašla na cintorín a zahrala „ded-

O tých, čo zanechali svoju stopu

Gašpar Hain (1632 – 1687)

Spišská alebo Levočská kronika a dobový opis, ktorý spísal a pre milých následníkov ako správu zanechal Gašpar Hain... toto sú úvodné slová najznámejšej a najobsažnejšej kroniky mesta Levoča.

Príbeh Gašpara Haina sa začal písať 17. februára v roku 1632 v Košiciach. Bol synom bohatého kupca Mikuláša Haina z Norimberka. Jeho starý otec, Gašpar Cramer, bol levočským richtárom. Aj vďaka rodinnému zázemiu mohli Hainovci svojim synom, Gašparovi a mladšiemu Viliamovi, dopriať

kvalitné vzdelanie. Gašpar navštevoval slávnu wittenberskú univerzitu, kde získal vzdelanie a titul literatus. Po skončení štúdií sa vrátil naspäť do Levoče, kde bol v roku 1658 jednoglasne zvolený za rektora levočskej školy. Túto funkciu, tak ako to zapísal do svojej kroniky, ... po dobu šiestich

rokov svedomite a s veľkou trpezlivosťou vykonával. Zastával aj funkciu senátora, notára a dokonca bol aj richtárom. Mesto Levoča reprezentoval aj navonok v kontakte so susednými mestami, alebo v iných potrebných záležitostiach. Tak ako to bolo v prípade, kedy spolu s notárom Matejom Gosznovitzerom navštívili sedmohradské knieža Františka I. Rákocziho. Záujmy mesta sledoval aj v Banskej Štiavnici, kde sa spolu s radnými pánmi Georgom Gerstnerom a Jozefom Alaudom zaslúžili o návrat iného Levočana, lekára, banského podnikateľa a neskoršieho niekoľkonásobného levočského richtára Dávida Spillenbergera st., syna nie menej známeho levočského lekára Samuela Spillenbergera a osobného lekára Márie Séčiovej, známej skôr pod menom muránska Venuša.

Ako 28 ročný si Gašpar Hain založil rodinu. Jeho manželkou sa stala vdova po Jánovi Glatzovi. Postupne sa im narodili dvaja synovia a dve dcéry.

Možno práve jedna z tých funkcií, ktoré Hain zastával, ho priviedla na myšlienku písať kroniku mesta, v ktorom žil a pôsobil. Mesto Levoča má kroník viacero, no tá jeho je najznámejšia a najpodrobnejšia. Zároveň sa radí k najbohatším popisom dejín mesta v bývalom Uhorsku. Vo väčšine prípadov bola kronika dielom jedného pisateľa, ktorý podrobne zaznamenával pre budúce generácie udalosti, ktoré sám prežil, o ktorých počul alebo o ktorých sa dozvedel z iných zdrojov. Preto každá kronika je ovplyvnená osobou kronikára. Nereferuje o veciach objektívne, ale zo svojho zorného uhla. Informácie vpísané do kroník odrážajú postoje, názory, záujem či dokonca nezáujem svojich tvorcov. Tak je to aj v prípade kroniky Gašpara Haina. Vo svojej kronike sa prejavuje jeho lokálpatriotizmus, keď opisuje, ako sa mesto preslávilo svojím mimoriadne dobrým pivom, ktoré nemá páru v celom Uhorsku. Bez konkurencie je aj tunajšie mäso a chlieb.

NÁM. MAJSTRA PAVLA 40, LEVOČA
WWW.SPISSKEMUZEUM.COM / WWW.SNLSK
+421 53 4512786 / INFO@SPISSKEMUZEUM.COM
ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

f SNM-SPIŠSKÉ MÚZEUM V LEVOČI
i SNMSPISSKEMUZEUM
SPISSKYHRAD_OFICIAL

rtv: • tasr • >aktuality.sk

Napriek subjektívnemu charakteru záznamov sú kroniky cenným zdrojom informácií. V prípade dejín Levoče o to viac, že mestský archív spolu s radnicou zhoreli pri požiari mesta roku 1550. Hainova kronika zaznamenáva obdobie od roku 744 do roku 1684. Z uvedeného časového rozsahu je zrejmé, že Hain nemohol byť svedkom všetkých udalostí, ktoré zapísal. Zaznamenal aj udalosti dávno pred svojím narodením. Jeho rozprávanie, najmä o pôvode spišských Nemcov, je zaujímavé, no z hľadiska historickej hodnovernosti nepresné. Na druhej strane práve v týchto záznamoch vidieť, ako rozľahd a vedomosti kronikára ovplyvňujú kvalitu jeho diela. Niet pochyb o Hainovej vzdelanosti a znalosti dobovej literatúry. Zachoval sa inventár kníh z pozostalosti Gaš-

parovho syna Jána Mikuláša, ktorý zomrel počas morovej epidémie v roku 1710. Ten po sebe zanechal vyše štyristo kníh. Mnohé z nich vlastnil a dobre poznal jeho otec Gašpar. K záznamom o starších udalostiach čerpal Hain informácie z diel Jordanesa, Aenea Sylvia Picolominiho, súčasníka cisára Žigmunda Luxemburského a Antonia Bonfiniho. Okrem nich čerpal z kroník a zápisov starších levočských kronikárov, zo záznamov svojho starého otca Gašpara Cramera, ako aj svojho otca Mikuláša Haina. Vďaka tejto kronike poznáme postup pri voľbe levočského richtára, mnohé údaje o cenách, informácie o mnohých závažnejších trestných činoch a občianskych sporoch a v neposlednom rade sú v kronike aj záznamy o významných osobnostiach, ktoré mestom

prechádzali alebo tu krátko pobudli.

Gašpar Hain zomrel v roku 1684, no vo verejnom živote mesta nefiguruje už po roku 1683. Predpokladá sa, že sa z verejných funkcií stiahol, možno aj preto, aby sa venoval prepisovaniu svojej kroniky. Posledný záznam, ktorý do nej zapísal je datovaný 1. novembrom roku pána 1684.

Vďaka domu, v ktorom žil a ktorý dodnes stojí na námestí, ako aj vďaka ulici, ktorá nesie jeho meno, ostáva v pamäti Levočanov dodnes.

Zuzana Demčáková
Spišské múzeum v Levoči

OZNAM

Milí občania!

Prichádza jar, ktorá nám so sebou prináša teplé a suché počasie, počas ktorého je zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov, čo sa prejavuje zvyšovaním počtu požiarov v prírodnom prostredí.

Ako vyplýva zo štatistiky požiarovosti, najčastejšou príčinou vzniku požiarov je človek. Väčšina požiarov vznikla z neobľahosti a neopatrnosti pri manipulácii s otvoreným ohňom, pri vypaľovaní suchej trávy, fajčením v prírode. Nebezpečenstvo požiarov v jarnom období, počas suchého a teplého počasia, stále trvá a stúpa so stúpajúcou návštevnosťou prírody.

Všetci občania sú preto povinní dodržiavať zásady ochrany pred požiarmi, najmä v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov, plniť príkazy a dodržiavať zákazy na označených miestach, nesmú vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladať oheň na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu alebo spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve.

Celkovú bilanciu požiarovosti ovplyvňujú v tomto období najmä požiare v prírodnom prostredí, ako sú požiare lesov a trávnatých porastov, ktoré vznikli

v priamej súvislosti s porušovaním zákona o ochrane pred požiarmi. Občania svojim nezodpovedným a ľahkovážnym konaním ohrozujú seba, svoje okolie, majetok a hlavne majetok susedov a prírodu. Vypaľovanie trávy je každoročne sa opakujúcim javom, a preto Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Levoči upozorňuje na rešpektovanie Zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a občanov týmto vyzýva, aby:

- **nevypaľovali trávu ani iné suché porasty,**
- **nezakladali oheň v prírode na miestach, kde sú horľavé látky a odkiaľ sa môže rozšíriť,**
- **nefajčili v lesoch,**
- **na kladenie ohňa v prírode využívali len ohniská na to určené,**

a tiež nezakladali oheň priamo v lese,

- **aby pri odchode ohniská dôkladne uhasili.**

Za vypaľovanie porastov bylín, kríkov, stromov a zakladanie ohňa v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu, je možné uložiť pokutu až do výšky 331 €, čo v súčasnej dobe predstavuje nemalú finančnú hodnotu.

Vážení občania, chrániť lesy a prírodu prislúcha nám všetkým, a preto dodržiavajte predpisy o ochrane pred požiarmi a správajte sa k prírode zodpovedne, je predsa pre nás a naše deti.

Okresné riaditeľstvo
Hasičského a záchranného zboru v Levoči

MÁJ

v Múzeu špeciálneho školstva v Levoči

Milí Levočania, priatelia, návštevníci,

uvoľňovanie opatrení súvisiacich s 2. vlnou koronavírusu nám dovoľuje vrátiť sa postupne k bežnému režimu. Naše múzeum svoju bránu návštevníkom opäť otvorilo s veľkou radosťou. Nakoľko sme však múzeom, ktoré je založené predovšetkým na interaktívnom zážitku, spojeným s aktívnou prácou s exponátom, je nutné dodržiavanie prísnych hygienických štandardov. V súvislosti s hygienickými opatreniami sme upravili vstupy do múzea v rozsahu každých 90 minút. Po každej prehliadke bude prebiehať dezinfekcia. Samozrejmosťou je pre návštevníkov aj zamestnancov respirátor a návštevníci sa musia preukázať negatívnym výsledkom antigénového alebo PCR testu, nie starším ako 7 dní. Maximálny povolený počet návštevníkov na 1 vstup je 6 osôb, vrátane detí. Tieto opatrenia budeme aktualizovať v súlade s prijatými uzneseniami Vlády SR a zverejňovať na web stránke múzea www.msslevoca.sk a sociálnych sieťach Facebook a Instagram.

Pripomíname, že okrem stálej interaktívnej expozície, máme pre vás pripravené zážitkové, múzejné, edukatívne programy, určené nielen školským skupinám, ale aj rodinám s deťmi vo veku od 5-tich rokov.

Ponúkame tieto programy:

- Braillovo písmo, ako ho nepoznáme – svet nevidiacich a slabozrakých;
- Prekročíme bariéru ticha – svet nepočujúcich;
- Pochopíme svet ticha a tmy – predstavenie hluchoslepoty a života ľudí s týmto postihnutím;
- Inakosť bez hraníc – svet mentálne postihnutých;
- Prečo nevidíme a nepočujeme (oko a ucho).

V prípade akýchkoľvek otázok, ale aj prípadných rezervácií nás môže-

te kontaktovať telefonicky alebo mailom.

- telefonicky: +421 53 451 28 63, +421 918 625 285
- mailom: mss.levoca@gmail.com

**Kolektív Múzea špeciálneho školstva
v Levoči, CVTISR**

**múzeum
špeciálneho
školstva
v Levoči**

PROGRAM

- lektorované prehliadky interaktívnej expozície
- zážitkové aktivity pre rodiny s deťmi
- zahrajme si nadrozmerne Človeče, nehnevaj sa!
- živé vysielanie na Facebooku a Instagrame

Múzeum otvorené od 12:00 do 21:00 hod.

45-minútové vstupy každú hodinu, začiatok o 12:00 hod., posledný vstup o 20:00 hod.

YouTube

Múzeum špeciálneho školstva v Levoči, Námestie Majstra Pavla 28,
www.msslevoca.sk, e-mail: mss.levoca@gmail.com, telefonický kontakt:
+421 53 451 2863 alebo +421 918 625 285

VYHRAJTE ROK ELEKTRINY ZADARMO!

V RIGHT POWER dodávame najlacnejšiu zelenú energiu z obnoviteľných zdrojov už 15 rokov a radi by sme to oslávili s Vami! Pri tejto príležitosti vyžrebujeme 15 domácností, ktoré získajú ROK ELEKTRINY ZADARMO.

AKO SA ZAPOJIŤ DO SÚŤAŽE?

Stačí ak **prejdete od svojho starého dodávateľa elektriny k RIGHT POWER** od 1. mája do 31. augusta a automaticky budete zapojený do žrebovania o rok elektriny ZADARMO*. **Vyhrať môže až 15 domácností!**

Nemusíte sa nikde registrovať, ani odpovedať na súťažnú otázku. Celý prechod od starého dodávateľa, papierovačky, inštaláciu a servis vybavíme za Vás.

Viac informácií o súťaži nájdete na **www.rightpower.sk**

ZA OPÝTANIE NIČ NEDÁTE

Zavolajte nám alebo pošlite mailom **vyúčtovaciu faktúru.**

Náš ochotný zákaznícky servis Vám vypracuje nezáväznú cenovú ponuku presne ušitú pre potreby Vašej domácnosti. Garantujeme však, že našej ponuke len ťažko odoláte.

Využite garantovanú najnižšiu cenu zelenej energie na trhu a tešte sa z rozhodnutia, ktoré pozitívne ovplyvní nielen Vašu domácnosť, ale aj životné prostredie.

O NÁS

Spoločnosť RIGHT POWER je lídrom na európskom trhu s energiami. Zaoberáme sa dodávkami elektriny a zemného plynu na Slovensku a v Čechách výhradne z obnoviteľných zdrojov, pretože nám záleží na budúcnosti našej planéty. Medzi našich spokojných zákazníkov patria stovky domácností, firiem a obcí. S RIGHT POWER si každý môže dovoliť byť ekologický.

*Výhra sa vzťahuje iba na cenu komodity, teda elektriny. Nezahŕňa distribučné poplatky a ostatné regulované poplatky.

SLOVENSKÝ
DODÁVATEĽ
ENERGIÍ

@rightpowerenergie

kontakt@rightpower.sk

Na Bráne 8665/4, 010 01 Žilina

www.rightpower.sk

+421 902 111 144

Levočské kúpele

– podtatranská perla

Naša Levoča je obklopená nádhernou prírodou. Pre jej obyvateľov bolo a je úplne samozrejmé a prirodzené tráviť v nej svoj voľný čas a využívať aj existujúce rekreačné zariadenia. Najobľúbenejšími miestami vychádzok Levočanov boli kúpele Peklo a po ich zániku Levočské kúpele, ktoré mali podstatne bližšie k mestu. Boli to klimatické kúpele a nachádzali sa 5 km severne od Levoče, v strednej časti Levočskej doliny. Predchodcom kúpeľov bola továreň na drôt, ktorú založil v roku 1847-1848 Fridrich Fuchs, jeden zo spoluzakladateľov Uhorského karpatského spolku. Napriek kvalite výrobkov začala po dvadsiatich rokoch výroby továreň postupne upadať a krátko na to v roku 1863 zanikla. Jej objekty sa začali využívať na usporiadanie majálesov a tanečných zábav. V máji 1889 prišli do Levoče generál Juraj Klapka a Michal Jánoska a dali podnet k vybudovaniu nových kúpeľov Peklo s modernou kúpeľnou budovou, hotelom s 50-timi izbami, reštauráciou a ostatným príslušenstvom. Spojenie

s mestom mala zaistovať železničná trať, ktorú chceli tiež postaviť títo dvaja páni. Peniaze však nemali, a tak sa veci ujal roku 1891 viedenský stavebný podnikateľ Július Krüger, ktorý si ale od mesta na 35 rokov prenajal pozemok v okolí továrne na drôt. Zaviazal sa postaviť na ňom kúpeľný dom s parnými a teplými kúpeľami a potrebným zariadením pre liečbu studenou vodou, poschodovú reštauračnú budovu s jedálňou, čítárňou, tanečnou sálou a 50-timi izbami pre hostí. Mal sa tiež zaviesť do kúpeľov vodovod so železným potrubím z kúpeľov Peklo. Pre tieto kúpele sa zaužívalo pomenovanie Levočské kúpele. Kúpele mali otvoriť už v roku 1892 a po uplynutí nájomnej doby mali bezodplatne prejsť do majetku mesta. Z poverenia Krügera začal staviteľ Anton Müller so stavbou hotelu a prestavbou dovtedajšej manufaktúrnej budovy na kúpeľnú budovu. Z neznámych príčin však Krüger od zmluvy odstúpil. Prevzal ju na seba Müller spolu s Dr. Jánom Alexym. V roku 1893 dokončili a otvorili hlavnú

kúpeľnú budovu a 21. júla 1895 slávnostne otvorili celý areál kúpeľov. Čoskoro sa stali obľúbenými pre svoje pekné okolie a nízke ceny. K ich rozmachu mal prispieť i prameň z bývalých kúpeľov Peklo, no keď neskôršie rozboru ukázali, že nemá liečivé vlastnosti, zaviedli v kúpeľoch vodoliečbu, umelé uhličité kúpele, masáže a elektroliečbu na liečenie nervových chorôb a chorôb dýchacích ciest. V roku 1900 sa cena izby vrátane obsluhy pohybovala od 3, 10 zl. do 9,10 zl. týždenne, plná penzia na deň stála 1,20 zl. Boli to najlacnejšie kúpele na Spiši. Hlavná ubytovacia budova, tzv. „Veľká vila“ bola trojpodlažná a ponúkala 49 izieb. Hlavný kúpeľný dom bol pred prestavbou prízemnou budovou, len v strednom trakte, kde sa nachádzali štyri izby, mal dve podlažia. Poštu doručovali dvakrát denne a medzi kúpeľmi a mestom v sezóne premávali fiakre. Cesta do Levočských kúpeľov stála 3 koruny, tam aj späť 4 koruny. Už v roku 1896 mali kúpele 50 stálych a 221 prechodných hostí. Prichádzali sem hostia nielen z okolia, ale aj z Budapešti, Szegedu, Trenčína, Košíc, dokonca z Haliče a Egypta. Ležali v rozsiahlom parku, ktorého stredom pretekala Levočský potok. Kúpeľní hostia mali príležitosť poľovať v okolitých hustých lesoch, prípadne chytať ryby. Súčasťou areálu bola kolkáreň, tenisové kurty a kúpele mali svoj vlastný vodovod. V roku 1902 prešla celá zmluva na Antona Müllera. Počas prvej svetovej vojny boli kúpele zatvorené v roku 1915 a 1916, po vojne obnovili riadnu prevádzku až v roku 1924. Nájomná zmluva A. Müllerovi vypršala 31. augusta 1927 a mesto vypísalo novú súťaž. Záujemcovia však konštatovali, že kúpele boli v značne zanedbanom stave a vyžadovali si vysoké investície. A tak rok 1928 prežili kúpele bez návštevníkov. Napriek podrobnej a jasnej nájomnej zmluve viedol A. Müller spor s mestom, ktorý sa však do jeho smrti nepodarilo vysporiadať. Až v roku 1935, tri roky po jeho smrti, mesto prehralo spor o Levočské kúpele. Dostalo síce do vlastníctva svoje letovisko, ale muselo vyplatiť Müllerovým dedičom 250 000 Kč a na úrokoch 120 000 Kč. Mestu sa podarilo na jar 1930 podpísať novú prenájomnú zmluvu s Jaroslavom Jaroměřským z Košíc a jeho manželkou Máriou Jaroměřskou rod. Kühlerovou na 25 rokov. Nájomcovia sa zaviazali, že zariadia kúpeľné izby a jedáleň primeraným nábytkom, okrášlia park, zabezpečia autobusové spojenie a elektrické osvetlenie, ako aj telefonické spojenie na svoje náklady. Aj všetky potrebné investície pri zavedení zimnej sezóny - vybudovanie nových komínov,

Veľká vila v Levočských kúpeľoch

Reklama na Levočské kúpele z roku 1930

Levočské kúpele

pod Tatrami, obklopené široko-ďaleko množstvom ihličnatých lesov.

Vzdialené hodinu od staroslávnej Levoče — slovenského Norimberku.

Klimatické kúpele.

V najbližšom okolí množstvo liečivých prameňov.

(650 metrov nadmorskej výšky.)

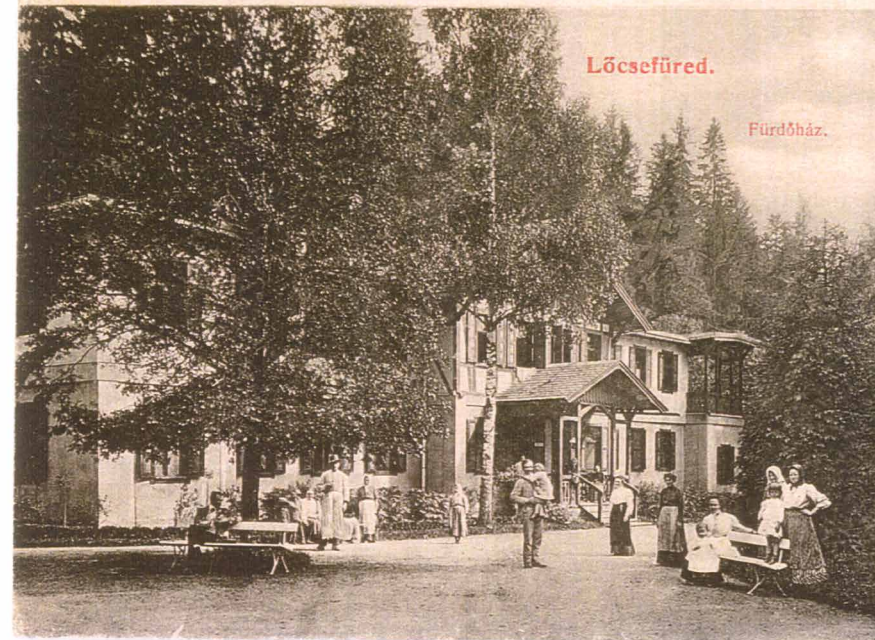
Výhodný lyžiarsky terén.

74 izby.

Výborná kuchyňa.

Levočské kúpele. Hlavná ubytovacia budova tzv. Veľká vila (zdroj: E. Rusnák)

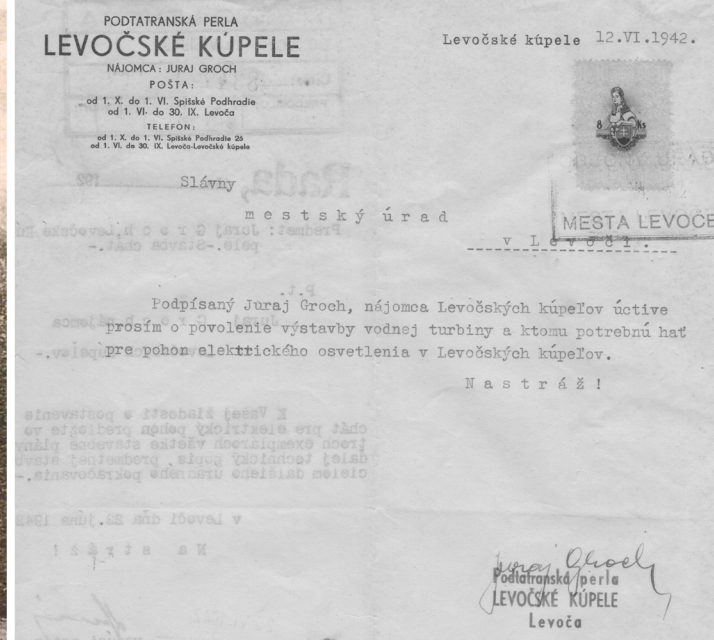
Kúpeľný dom v Levočských kúpeľoch
(zdroj: Sp. archív v Levoči)

dvojítych okien, mali znášať sami, bez pomoci mesta. Mesto Levoča prepustilo nájomcom užívanie sírinatej vody v Peklsku a v Smrdiacich mlákach a zabezpečilo im právo na výlučné odpredanie vody z týchto prameňov. Kapacita kúpeľov sa zvýšila na 100 hostí, celkovo bolo v kúpeľoch 62 obytných izieb, reštauračná budova a kúpeľný dom so šiestimi kúpeľnými kabínami. Veľké investície nájomcov finančne vyčerpali a namiesto 25 rokov trval nájom len do roku 1934, kedy súd nariadil mimokonkurzné vyrovnanie veriteľov a mesto zrušilo platnosť prenájomnej zmluvy. Dve sezóny potom bezvýsledne vypisovalo súťaž na verejný nájom. Na letnú sezónu 1936 prenajalo kúpele Protituberkulóznemu spolku zamestnancov riaditeľstva štátnych železníc v Košiciach pre účely prázdninovej zdravotnej detskej osady. Až v máji roku 1937 získal prenájom Áron Grünhut z Bratislavy, ktorému sa podarilo kúpele povzniesť. Keď sa začalo schyľovať k 2. svetovej vojne, bolo 22. augusta 1939 oznámené manželke nájomcu, ktorá riadila kúpele, že je v záujme kúpeľných hostí, aby ich opustili. A tak 240 detí nachádzajúcich sa v kúpeľoch muselo ihneď odcestovať. V nasledujúci deň bola v celej podtatranskej oblasti vyhlásená pohotovosť. Veliteľ Hlinkovej gardy Kolek z Levoče a predseda miestnej nemeckej strany (Deutsche Partei) Ladislav Jurán, mestský nadlesný, zaistili Levočské kúpele a prehlásili ich za zabavené. Anna Grünhutová aj so správcom museli kúpele pod tlakom pomerov opustiť. Počas nemeckého ťaženia na Poľsko v septembri malo byť v kúpeľoch umiestnené vojsko, ktoré postupovalo na Poľsko cez slovenské územie. Okresný úrad uviedol, že kúpele boli zaistené pre tábor utečencov a na prechodné ubytovanie vojska počas mimoriadnych pomerov, keďže iné vhodné miesto, čo sa týkalo zásobovania

a hromadného ubytovania, sa v Levoči ne-našlo. Či sa tak stalo, nevieme. A. Grünhut v októbri požiadal o zrušenie nájmu nielen pre nedávne nepríjemné udalosti, ale aj preto, lebo Krajinský úrad mu neudelil koncesiu pre Levočské kúpele a stratil tak možnosť vyhovieť zmluvným podmienkam. Celý komplex kúpeľov si prenajal od januára 1940 posledný nájomca Juraj Groch zo Spišského Podhradia, predtým nájomca kúpeľov Sivá Brada. Zamestnával 25 ľudí (kuchár, pekár, mäsiar) a jednu úradníčku. V dobových úradných listoch odosielaných z kúpeľov sú Levočské kúpele označované ako „podtatranská perla“. Vo vojnovom období boli v kúpeľoch ubytované deti z Nemecka, hlavne v letnej sezóne, ktorá trvala od 1. júna do 30. septembra. Do prechodu frontu v januári 1945 boli v úplnom poriadku, ale front ich značne poškodil. Juraja Grocha spolu s jeho dvomi synmi deportovala sovietska armáda do pracovného tábora v Nuzale, odkiaľ sa vrátil až v roku 1948. Manželka Gizela počas jeho neprítomnosti

Hlavná ubytovacia budova tzv. Veľká vila
Zdroj: (archív Sp. dej. spolok)

Levočské kúpele v nájme Juraja Grocha, r. 1942

sama zabezpečila najnutnejšie opravy. Keď sa nájomca kúpeľov Juraj Groch vrátil zo zajatia v Sovietskom zväze, požiadal mesto v januári 1949 o predĺženie nájomnej zmluvy. Mesto ale nemohlo nájom predĺžiť, lebo Povereníctvo zdravotníctva rozhodlo o znárodnení Levočských kúpeľov. Proti znárodneniu sa ale Levoča ohradila. Levočské kúpele boli totiž iba rekreačnými klimatickými kúpeľmi, nie liečivými. V roku 1949 sa stali nakoniec rekreačným strediskom pod správou Pohostinného komunálneho podniku. V roku 1951 sa tam napríklad rekreovali vo viacerých turnusoch deti zamestnancov Obvodného národného výboru z Prahy. Aj nasledujúce desaťročia tu bol umiestnený pioniersky tábor Ministerstva vnútra. V roku 2006 ich nový majiteľ takmer úplne zbúral a ich existenciu pripomínajú už len dobové fotografie, spomienky Levočanov a archívne dokumenty.

PhDr. Slávka Sámelová
Spišský archív v Levoči

#eLEjtalkshow

Tak, ako sme avízovali, Mestské kultúrne stredisko mesta Levoča spustilo od 1. 4. 2021 vysielanie novej relácie zameranej na predstavenie komunít – eLEj talkshow. Naším cieľom je v časoch takmer nulovej socializácie priblížiť aktivity, život a plány zaujímavých a inšpiratívnych ľudí pôsobiach v našom meste a okolí.

Ako prví pozvanie do relácie prijali mladí hudobníci, s ktorými dlhodobo spolupracujeme v rámci rôznych podujatí a projektov, akými sú napr. projekt H.U.D.B.A., divadelné predstavenie Džabi a mnoho iných. Úplne prvým hosťom predstaveným v našej retro obývačke (mimochodom šatňa kina Úsmev), ktorého vypovedal moderátor Oliver Urda, bol hudobník a pedagóg Kamil Bartko. Ďalšími dvoma hosťami boli ďalší výborní mladí hudobníci – Eduard Kostelník a Gregor Chalupický. Obaja o. i. intenzívne spolupracovali pri tvorbe zvučky – za čo im patrí veľká vďaka. Nakoniec sme sa museli pri ťažkom výbere rozhodnúť len pre jednu a vybrali sme Gregorovu verziu adaptácie našej miestnej „hymny“ – A okolo Levoči. Myslíme si, že lepšiu zvučku sme do relácie vybrať nemohli...

8. apríl je dňom Rómov, preto sme sa ďalšiu časť relácie rozhodli venovať im. Pozvanie prijali Kamila Kokyová, Boris Kočko a Igor André, ktorý síce nie je

Róm, no intenzívne sa venuje práci s touto komunitou. Určite si rozhovory s týmito inšpiratívnymi ľuďmi pozrite, na záver dokonca zaznie - tentokrát rómska hymna - v podaní hudobných hostí Alexa Kokyho a Jaroslava Chudíka. Sme hrdí na šikovných Rómov, ktorých v našom meste máme a mnohokrát o nich ani netušíme.

V treťom diele relácie "eLEj talk-show", sa Oliver s hosťami rozprával o projekte Amfik Levoča s ľuďmi stojacimi za myšlienkou navrátiť tomuto miestu svoju zašlú slávu. O tom, komu a kedy skrsla táto myšlienka, čo už bolo zrealizované, ale aj aké sú plány do budúcnosti viac prezradili Samo Gibala, Alex Kling a Viktória Adamkovičová.

Apríl je mesiacom lesov, 22. 4. tiež slávime Deň Zeme, a preto štvrté vydanie relácie nemohlo patriť nikomu inému, než ľuďom, ktorí majú k lesom najbližšie.

šie. Naše pozvanie prijali riaditeľ Lesov mesta Levoča Ján Tancár, Peter Oleksák ako zástupca ochranárov a vedúci kancelárie Obvodnej poľovníckej komory v Levoči Pavol Papcun.

Doporučujeme (nielen) Levočanom pozrieť si i túto časť, je zaujímavá množstvom informácií o prírode v okolí Levoče, ale i pútavých príbehov, zážitkov a plánov.

Veríme, že si i vy vyberiete z našej ponuky a ak nie, určite vám ulahodíme nejakou z ďalších plánovaných relácií. Aby vám žiadna neunikla, nezabudnite nám dať odber na našom youtube kanáli – Kultúra v Levoči. Budeme radi, ak nám pošlete i tipy na zaujímavých hostí, alebo nimi môžete byť práve vy.

Viac nájdete a aktuálne informácie sa dozviete vždy na našich sociálnych sieťach.

sledujte
 YouTube
Kultúra v Levoči

 Kultúra v Levoči
 @kulturavlevoci

web: kniznicalevoca.sk
 Instagram: kniznicalevoca FB: www.facebook.com/kniznicajanahenkela
 e-mail: info@kniznicalevoca.sk
 Tel.: 053/451 2202 Mobil: 0910 788 895

Milí čitatelia,

vďaka uvoľňovaniu opatrení pre vás od 3. mája sprístupníme aj vstup do jednotlivých oddelení. Knihy si tak budete môcť vybrať priamo v priestoroch knižnice aj bez predchádzajúcej objednávky. Službu objednávok však budeme poskytovať aj naďalej.

V dôsledku aktuálne platných nariadení môžu knižnicu v jednom čase navštíviť maximálne 6 čitatelia, preto vás prosíme, aby ste návštevu knižnice obmedzili na nevyhnutný čas.

Naďalej vás prosíme o dodržiavanie všeobecne platných hygienických opatrení. Do budovy knižnice je vstup povolený len osobám, ktoré nejavia žiadne znaky respiračného ochorenia, či iných symptómov ochorenia COVID 19, nie sú v karanténe a neboli v kontakte s osobou pozitívne testovanou na ochorenie COVID 19. Každá osoba vstupujúca do budovy knižnice je povinná mať prekryté horné a dolné dý-

chacie cesty respirátorom a má povinnosť preukázať sa platným negatívnym testom. Výnimku majú len osoby uvedené v nariadeniach ÚVZ SR. Pred vstupom do knižnice je návštevník povinný použiť pripravenú dezinfekciu a dodržiavať určené rozostupy. Súčasne vás prosíme, aby ste sa pri návšteve knižnice riadili podľa usmernení knihovníkov.

Všetky výpožičky boli našim čitateľom z dôvodu revízie predĺžené do 10. mája. Po tomto termíne už nebudú výpožičky automaticky predĺžované. Ak knihy nestíhate alebo z dôvodu karantény nemôžete vrátiť do tohto termínu, môžete si ich predĺžiť cez svoje čitateľské konto v online katalógu, telefonicky alebo mailom.

PODUJATIA

Knižnica v tomto mesiaci pripravila pre svojich používateľov a širokú verejnosť podujatia a aktivity, ktoré bude realizovať v súlade s platnými nariadeniami. Vzhľadom na premenlivosť zdravotnej situácie nie je možné vopred zverejniť termíny, ka-

pacitu a program podujatí. Pre aktuálne informácie sledujte webovú stránku knižnice, facebook, instagram, prípadne sa informujte telefonicky, mailom alebo osobne.

VÝSTAVA – "MÔJ KNIŽNÝ HRDINA"

Počas celého mesiaca máj nájdete v detskom oddelení výstavu súťažných prác našich šikovných čitateľov, ktorí sa zapojili do výtvarnej súťaže "Môj knižný hrdina".

VÝPOŽIČNÝ ČAS

Od mája budete môcť navštíviť knižnicu v upravenej výpožičnej dobe. Prestávka od 12.00 do 13.00 hod. je vyhradená na dezinfekciu priestorov.

Pondelok	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
Utorok	8.00 – 12.00	13.00 – 17.00
Streda	13.00 – 17.00	
Štvrtok	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
Piatok	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00

Beletria

Allende, Isabel: Sépiový portrét
 Altan, Ahmet: Už nikdy neuvidím svet
 Bolavá, Anna: Do tmy
 Feldman, Debora: Unorthodox
 Fricke, Lucy: Dcery
 Hauck, Rachel: Písací stôl
 Hozar, Nazanine: Aria
 Jenoff, Pam: Stratené dievča v Paríži
 Jerofejev, Venedikt: Moskva - Petušky
 Martin, Charles: Strážca vody
 Pačutová, Iveta: Vykupiteľ duší
 Shafak, Elif: 10 minút 38 vteřín
 Slimani, Leila: Krajina iných
 Stein, Garth: Umenie pretekať v daždi
 Škultéty, Verona Štrba: Denník Uršuly Crohnovej
 Waxman, Abbi: Knihomolský život Niny Hillovej
 Yanagihara, Hanya: Lesní ľudia

Romány pre ženy

Blšáková, Mária: Hľadá sa chlap s veľkým...
 Ďuricová, Ivica: Detektív z minulosti
 Gabaldon, Diana: Outlander 5 – Ohnivý kríž
 Havranová, Ivana: Keď umrie láska
 Monošová, Martina: Kliše
 Ondriová, Ivana: Nezvestný
 White, Roseanna M.: Číslo lásky

Detektívky a trilery

Carter, Chris: Sochár smrti
 Craven, M. W.: Čierne leto
 Dahl, Alex: Nevinná hra
 Christie, Agatha: Vraždiť je hračka
 Krefeld, Michael Katz: Vyšinutí
 Pérez-Reverte, Arturo: Krátke dni na zabíjanie
 Pettrey, Dani: Studený výstrel
 Swallow, James: Nomád

Sci-fi a fantasy

Bardugo, Leigh: Povstanie ničoty
 Black, Holly: Skazený kráľ
 Clarke, Susanna: Jonathan Strange & pán Norrel
 Poznanski, Ursula: Erebos

Literatúra pre deti a mládež

Arnold, Marsha Diane: Najkrajšia záhrada na svete
 Ennis-Hill, Jessica: Tajná skrýša
 Johnson, Pete: Ako si updatovať rodičov
 Knudsen, Michelle: V knihovne je lev
 Lunde, Maja: Strážkyňa slnka
 Maple, Daphne: Psie záchránarky 6 – Nálada pod psa
 McBratney, Sam: Budeš môj kamarát?
 Melišová, Jana; Mertinko, Marek: Slušné správanie – V škôlke
 Nagaj, Ondrej; Nagajová, Viera: Kocúr Žabo s bielou bradou
 Percival, Tom: Malé legendy – Strom Príbehov
 Sagnier, Christine: Nech žije rodina 1.-5. diel
 Sarah, Linda; Lumbers, Fiona: Záhrada v oblakoch
 Solomons, David: Môj brat je superhrdina
 Strekowska-Zaremba, Małgorzata: Dom z iného sveta
 Thydell, Johanna; Ramel, Charlotte: Máme v škôlke prasiatko

Náučná literatúra pre deti a mládež

Arslan Šinková, Petra: Mami, oci, objímte ma
 French, Jess: Tajomstvo hmyzu
 Haraštová, Helena: Za dobrodružstvami sveta s cestovateľkou Lenkou
 Minecraft: Stavíme – Krajina zombíkov
 Tůma, Tomáš: Encyklopédia zvierat pre malých

čitateľov

Náučná literatúra pre dospelých

Bethke, Jefferson: Do pekla so zhomom
 Burjan, Vladimír: Úvahy po zvonení
 Davies, Gill: Tajomná reč stromov
 Davies, Simone: Montessori pre batolatá
 Dib, Allan: Takto sa robí marketing
 Ferencz, Benjamin; Khomami, Nadia: Slová na rozlúčku
 Feynman, Richard P.: Vy asi žartujete!
 Hof, Wim: Metóda Wima Hofa
 Hylland Eriksen, Thomas: Doba horúca
 Kolektív autorov: Knihy, ktoré ovplyvnili dejiny
 Kubátová, Eva: Mexikopédie
 Mareš, Milan: Príběhy matematiky
 Millman, Dan: Návrat pokojného bojovníka
 Mukherjee, Siddharta: Gen
 Navrátil, Martin; Hliničan, Peter: Na kraji sveta
 Nocun, Katharina; Lamberty, Pia: Falšovaná pravda
 Pédrolletti, Michel: Od šplouchání k plavání
 Petr, Jaroslav: Desatero smyslů
 Ruiz, Fran: Bowie (Ilustrovaný životopis)
 Shrimpton, Sarah: Moderní háčkování od A do Z
 Sinclair, David: Konec stárnutí
 Salmon, Tomáš: (Ne)bezpečný internet
 Thorwald, Jürgen: Storočie chirurgov

..a veľa ďalších! Komplettný zoznam noviniek nájdete na našej web stránke:

kniznicalevoca.sk

Nákup kníh z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

u. fond na podporu umenia

NOVÉ KNIHY NA MESIAC MÁJ

Udialo sa ...

ÚSPECHY V PREDMETOVÝCH OLYMPIÁDACH

Poznanie výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem, poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode, znalosti z histórie a dávnych udalostí sú neodmysliteľnou súčasťou všeobecného rozhľadu človeka. Naši mladí geografi, biológovia a historici si tieto svoje vedomosti preverili novou a netradičnou online formou vo februárových okresných kolách. Aj napriek tomu, že všetci bojujeme s neviditeľným nepriateľom už takmer rok, naši žiaci sa umiestnili na popredných priečkach.

BIOLOGICKÁ OLYMPIÁDA – kategória C

- 2. miesto – Nina Pridalová, IX. A (postupuje na krajské kolo)
- 3. miesto – Ivan Pitoňák, IX. A

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA – kategória E

- 1. miesto – Nina Pridalová, IX. A (postupuje na krajské kolo)

DEJEPISNÁ OLYMPIÁDA

- 3. miesto – Ivan Pitoňák, IX. A – kategória C
- 3. miesto – Vanesa Kopkášová, VI. B – kategória F

Všetkým umiestneným, ako aj všetkým úspešným riešiteľom predmetových olympiád blahozeláme k úspechu a postupujúcim prajeme bystrú myseľ v ďalšom kole. Sme radi, že stále sa nájde veľa motivovaných žiakov, ktorí sa rozvíjajú v oblasti svojho záujmu. Veľké poďakovanie patrí všetkým zúčastneným žiakom za ich zodpovednú a samostatnú prípravu, pedagógom, ktorí ich počas dištančnej prípravy sprevádzali, a tiež rodičom, ktorí svoje deti akýmkoľvek spôsobom podporili.

Mgr. Anna Dzuríková,
učiteľka, ZŠ, Francisciho 11

SOLÁRNY MLYN

Deň Zeme si pravidelne pripomínáme už niekoľko rokov aj v našej škole. Rôzne aktivity, ako čistenie areálu školy a okolia, sú sprevádzané zaujímavými náučnými aktivitami, ktoré nás nútia uvažovať o našej Zemi nielen ako o modrej planéte, ale aj o Zemi, ktorá prechádza na jednej strane obdobím obrovského nárastu odpadu a na strane druhej uvedomovaním si využitia energie z prírodných zdrojov.

Samuel Vrabel z 5.C triedy sa zaujíma vo svojom voľnom čase o túto oblasť nášho života. Keď dostal domáce zadanie z predmetu technika vypracovať náročnejší výrobok z dreva, neváhal ani chvíľku. Hneď vedel, že to bude solárny mlyn.

Výrobok sa v škole stretol s ohlasom, a preto sme Samuela oslovili a požiadali, aby nám niečo o jeho solárnom mlyne porozprával. Samko nám prezradil, že výrobok bola skladačka, ktorú dostal od svojej babky, začal sa jej venovať a chcel ju poskladať tak, aby bola funkčná. Takže myšlienka vzniku solárneho mlynu bola na svete.

Samotná realizácia si vyžiadala svoj postup a nebolo to naozaj jednoduché, ako sa to

na prvý pohľad z názvu skladačka môže zdať. Samko si musel svoju prácu rozdeliť na niekoľko častí, ktoré potom menil na výrobok. Najskôr si vymeral dĺžku a tvar jednotlivých dielov. Nasledovalo vyrezávanie a poskladanie dielov do celku. Všetky diely bolo potrebné zlepiť a počkať, pokiaľ všetko nezaschne. Keď si bol istý, že už sa to nerozlepiť, prišli na rad ďalšie komponenty, a to solárny panel a motorček. Na záver výrobok ešte očistil od nečistôt a solárny mlyn bol pripravený pracovať. Samko uvádza, že skladanie a lepenie boli nenáročné práce, no vyrezávanie z dreva – konkrétne lopatiek na mlyn – bolo veľmi náročné a tu mu musel pomôcť vyrezávať ocko, pretože si to vyžadovalo vyrezávanie s kotúčovou pilou na drevo.

Pri práci na solárnom mlyne sa Samko zamýšľal a uvedomil si, že solárna energia je dôležitá a má veľký význam pre ľudstvo, pretože dokáže spraviť rôzne veľké veci: napríklad pohnať automobil bez benzínu, pričom takáto energia nezaťažuje životné prostredie, ktoré je čoraz vzácnejšie. Samko sa sám snaží chrániť životné prostredie ako je to len z jeho strany možné. Separuje odpad a zo skautingu sa naučil aj správať sa voči prírode zodpovedne.

V mesiaci apríl 2021 sme si pripomenuli už 51. výročie Dňa Zeme, a preto sme sa Samka opýtali, čo by odkázal pri tejto príležitosti kamarátom, spolužiakom a známym? Samka zaujali slová jedného indiánskeho

náčelníka, ktoré si pre všetkých pripravil:
 "Až zrúbete posledný strom,
 až otrávine poslednú riekou,
 až ulovíte poslednú rybu,
 prídete na to, že peniaze sa nedajú jesť!"
 Zaujímavé, že? Veríme, že Vás prerozprávane
 slová zaujali a že si ich všetci vezmeme
 k srdcu. Záverom dodáme, že Samko sa
 chystá pripraviť ďalší zaujímavý výrobok
 z dreva a ako nám prezradil, bude to opäť
 mlyn - no tentoraz bude vodný.

**Samuel Vrabel, 5.C trieda,
 ZŠ, G. Haina 37, Levoča**

NIKOLAJ ŠUTÝ – ÚSPEŠNÝ ŠTUDENT GYMNAZIA JANKA FRANCISCIHO-RI- MAVSKÉHO

Druhý polrok každého školského roku je
 sprevádzaný predmetovými olympiádami.
 Tento školský rok boli súťaže organizované
 vzhľadom na situáciu online. Našťastie ne-
 boli súťaže zrušené, ako tomu bolo v pred-
 chádzajúcom školskom roku, pretože náš
 študent Nikolaj Šutý by nemohol ukázať
 svoje vynikajúce vedomosti a schopnos-
 ti, ktorými disponuje v oblasti prírodných
 vied. Aj online verzia teoreticko-praktickej
 kategórie biologickej olympiády bola veľmi
 náročná, preverila vedomosti, schopnosť

logicky uvažovať, prepájať vedomosti z prí-
 rodných vied, aplikovať ich a pozorne čítať
 rozsiahle zadania úloh.

Nikolaj je výborným študentom, čo potvrdil
 už na chemickej olympiáde v prvých
 rokoch štúdia na gymnáziu. Na základe
 výsledkov bol pozvaný absolvovať letnú
 chemickú školu. Neskôr sa rozhodol vy-
 meniť chemickú olympiádu za biologickú,
 na ktorej potvrdil svoje kvality. V krajskom
 kole sa umiestnil na 2.mieste, postúpil do
 celoslovenského kola. V celoslovenskom
 kole v kategórii A sa umiestnil na 5. mieste.
 Týmto umiestnením sa stal najúspešnejším

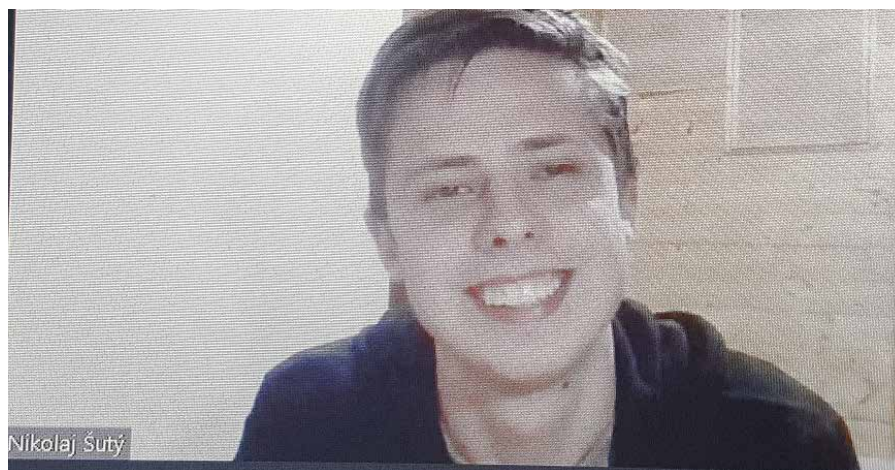
študentom východného Slovenska.

Nikolaj je ambiciózny, má jasnú predstavu,
 čo chce v budúcnosti dosiahnuť.

My, jeho učiteľia z Gymnázia JFR, mu želá-
 me, aby sa všetky jeho plány naplnili a stal
 sa tak úspešným aj v budúcom povolání,
 ktoré súvisí s prírodnými vedami, najmä
 biológiou.

Nikolaj a ostatní študenti sú dôkazom, že
 Gymnázium JFR je škola na pravom mieste.
 Škola, ktorá vzdeláva, vychováva a napre-
 duje.

**B. Procházková,
 Gymnázium JFR**

**Spojená škola Jána Vojtaššáka
 internátna**

Kláštorská 24/a, 054 01 Levoča

Kontakt: +421 53 451 2334, +421 911 890 075 www.ssjvile.edupage.org

Hľadáte vhodnú základnú školu či materskú školu pre svoju dcéru alebo syna so zdravotným znevýhodnením ?
 Venujeme sa deťom a žiakom s

**narušenou komunikačnou schopnosťou, sluchovým postihnutím, telesným postihnutím,
 mentálnym postihnutím, autizmom.**

Srdečne Vás pozývame na

ZÁPIS DO ŠPECIÁLNEJ MATERSKEJ ŠKOLY

pre školský rok 2021/2022

MÁJ 2021 v čase od 8:30 hod. do 14:00 hod.

Prihlášky na zápis dieťaťa do Špeciálnej materskej školy Jána Vojtaššáka internátna je možné doručiť osobne alebo elektronicky na e-mailovú adresu skola@ssjvile.org v mesiaci máj 2021 v stanovenom čase.

Súčasťou spojenej školy je:

školský internát, školský klub detí, Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Výdajňa školská jedáleň.

Spojená škola má bezbariérový prístup (plošina, výtah).

Všetky učebne predmetov sú moderne zariadené, vybavené **špeciálnymi pomôckami**, v triedach máme interaktívne tabule, počítače, tablety.

Výučba prebieha v triedach a špeciálnych učebniach:

- Logopedická a relaxačná miestnosť
- Rytmicko-pohybová miestnosť
- Učebňa výtvarnej výchovy a keramiky
- Dielne na prácu s drevom a kovem
- Multisenzorická miestnosť
- Aula, Funtronic – interaktívna podlaha

Pri osobnom doručení prihlášky dieťaťa do špeciálnej materskej školy sa zápisu zúčastní zákonný zástupca bez prítomnosti žiaka. Je potrebné priniesť so sebou **rodný list dieťaťa, občiansky preukaz zákonného zástupcu, potvrdenie o negatívnom teste na COVID-19.**

PaedDr. Monika Husková, riaditeľka spojenej školy

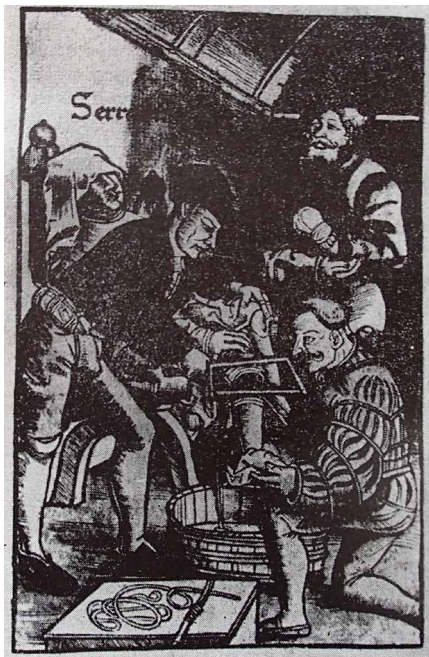
Z dejín ránehojčstva v Levoči

Poskytovaním zdravotnej starostlivosti sa v stredoveku a ranom novoveku na našom území zaoberalo niekoľko kategórií pracovníkov. Predovšetkým to boli lekári, vyučení na lekárske fakultách univerzít (medzi ktorými boli spočiatku kňazi – zväčša do renesančného obdobia), príslušníci liečiteľských reholí, lekárnici, odborne neškolené pôrodné baby, ľudoví liečitelia, kúpeľníci, poprípade holiči, a tiež ránehojči (felčiari), volaní aj chirurgovia.

Dnes chirurgiu vnímame ako samozrejmu súčasť medicíny, no nebolo to vždy tak. V stredoveku bola chirurgia odčlenená od lekárskeho štúdia, lekárom vyštudovaným na univerzitách bolo povolené vykonávať iba nekrvavé zákroky, teda v ich kompetenciách bolo len liečenie vnútorných chorôb. Chirurgia bola degradovaná na úroveň remesla, chirurgické zákroky mohol vykonávať iba neškolený zdravotnícky personál. Spočiatku niektoré vnútorné zákroky vykonávali samoukovia z ľudu, v mestách najčastejšie spomenutí holiči (barbieri), kúpeľníci, prípadne niektorí kati. Neskôr začali vznikať cechy poskytujúce zdravotnú starostlivosť – existovali tri druhy takýchto cechov – cechy kúpeľníkov, holičov, chirurgov (felčiarov, ránehojčov) alebo ich kombinácie. Do konca 18. storočia nemuseli chirurgovia-ránehojči na území dnešného Slovenska študovať na vysokej škole – vysokoškolské štúdium (kurzy) so skúškami bolo zavedené v roku 1770. Až následne sa chirurgia stala vysoko špecializovaným odborom univerzitného štúdia.

Na území dnešného Slovenska vznikali cechy poskytujúce zdravotnú starostlivosť od 16. storočia. Uhorské, ale napr. aj nemecké cechy tohto druhu sa v prvom rade zameriavali na ochranu hospodárskych záujmov príslušníkov cechu, zabezpečovanie odbornej úrovne bolo až na druhom mieste. Remeslo ránehojčov sa považovalo skôr za podradné – na Spiši synov felčiarov do konca 17. storočia neprijímali do žiadneho iného cechu, no keďže vzdelaných lekárov bol u nás nedostatok, medzi obyčajným ľudom mali svoje miesto.

V Spišskom archíve v Levoči sa zachoval opis potvrdenia pravidiel fungovania cechu (artikúl) ránehojčov a kúpeľníkov levočským magistrátom z roku 1655. Za učňa tohto cechu mohol byť prijatý iba adept nemeckej národnosti, ktorý sa narodil v manželskom zväzku, vedel čítať a písať. Po absolvovaní štyroch učňovských rokov sa z učňa stal tovariš. Jeho povinnosťou bolo dvojročnou vandrovkou nadobudnúť skúsenosti v ránehojčských cechoch v iných mestách alebo krajinách Európy. Po návrate sa tovariš mohol uchádzať o povýšenie na majstra a získať tak oprávnenie na vykonávanie chirurgického remesla, pričom musel splniť niekoľko náležitostí. Najpodstatnejšou z nich bolo zloženie majstrovej skúšky – v prípade levočského cechu to bolo zod-

Amputácia nohy u chirurga podľa publikácie Márie Bokesovej-Uherovej Zdravotníctvo na Slovensku v období feudalizmu

povedanie niekoľkých teoretických otázok o priebehu pomoci pri určitých poraneniach alebo ochoreniach a výroba tzv. majstrovského kusu, ktorým bolo vyhotovenie 10 kusov náplastí, masť alebo balzamov.

Felčiari svoje remeslo prevádzkovali v chirurgickej dielni – tzv. oficíne. Vo všeobecnosti mali povolené liečiť choroby nachádzajúce sa na povrchu tela. V artikulách levočského cechu sú priamo zmienené poranenia hlavy, očí, uší, nosa, úst, poranenia hlavy s porušením lebečnej kosti – až k mozgovému obalu, vonkajšie a vnútorné poranenia hrudníka, zranenia chrbta alebo brucha (aj také, pri ktorých z brucha trčali črevá), zranenia žalúdka, pečene, pľúc, sleziny, močového mechúra alebo obličiek, zranenia rúk a nôh, ako aj vyklbenia a zlomeniny, postrelenia a priestrely, odrezané končatiny, poranené kĺby, v ktorých je „voda“, zápal a opuchy. Na základe artikúl vieme, že liečili aj fistuly, vredové ochorenia, choroby hrdla či genitálne bradavice. K zdravotníckym úkonom poskytovaným ránehojčmi patrilo aj trhanie zubov, no v artikulách levočského cechu sa tento zákrok nespomína. Z poskytovaných zákrokov sa v pravidlách cechu kúpeľníkov a felčiarov v Levoči spomína tiež zastavovanie krváca-

nia a púšťanie žilou. Ako vyzeral samotný priebeh ošetrovania, alebo prípadné postupy liečenia, sa v artikulách neuvádza. Dozvedáme sa z nich iba o používaní nešpecifikovaných liekov (medikamentov), liečivých náplastí, masť či balzamov.

V cechových štatútoch sa spomína aj pomoc felčiarov pri morových epidémiách, ktoré Európu v stredoveku a ranom novoveku postihovali pomerne často a vyžiadali si veľké straty na životoch. Napr. v roku 1622 zomrelo v Levoči na mor viac ako 1650 ľudí, zakrátko nato v roku 1645 to bolo okolo 2200 osôb. Presné počty obyvateľov mesta sa z daného obdobia nezachovali, počas morových epidémií však v niektorých mestách klesol počet obyvateľov niekedy aj o tretinu. V mestách existovala tiež funkcia mestského lekára. Lekári však neboli poverení bojom s nákazou, pri morových epidémiách mestá opúšťali, lebo ich život sa považoval za príliš cenný.

Ako už bolo uvedené, hoci v náplni chirurgov nebolo liečenie vnútorných chorôb, táto zásada nebola vždy dodržiavaná. Zmena nastala až po vydaní nariadenia Márie Terézie v roku 1742, na základe ktorého bola legislatívne vymedzená pôsobnosť a povinnosti ránehojčov. Veľa nejasností je aj vo vymedzení kompetencií medzi jednotlivými príslušníkmi cechov ránehojčov, kúpeľníkov a holičov. Levočskí felčiari boli v cechu združení spolu s kúpeľníkmi. Ránehojč musel prejsť niekoľkoročným učením, aby sa vyučil remeslu, stal sa majstrom a získal povolenie na vykonávanie chirurgického remesla. Ak si chcel zriadiť kúpeľnú komoru na prevádzkovanie teplého a studeného kúpeľa, musel si navyše zadovážiť povolenie od mestského magistrátu.

Hoci bola činnosť ránehojčov spočiatku pravdepodobne považovaná za podradnú, svojou činnosťou splnili zdravotnícke poslanie určené vtedajšou dobou. Absencia lekárov vzdelaných na univerzitách, nepostačujúca hygiena, nedostatočná a nekvalitná strava, nadmerné pracovné zaťaženie, nejestvujúca účinná ochrana proti nákazlivým chorobám – to všetko viedlo k vysokej úmrtnosti a zlému zdravotnému stavu obyvateľstva, o ktorého zlepšenie sa felčiari aspoň sčasti snažili.

Mgr. Michaela Kurinová, PhD.
Spišský archív v Levoči

Cesta najvzácnejšej tekutiny od darcu po príjemcu

Viete, čo všetko sa deje s vašou krvou po darovaní?

Pravidelní darcovia krvi vedia, čo ich čaká na transfuziologickom oddelení Nemocnice AGEL Levoča a ako prebieha proces darovania krvi. Noví darcovia sa to naučia už pri prvom odbere. Čo sa však deje s krvou potom? Aká je cesta krvi po darovaní? Prevedieme vás celým procesom a ukážeme vám, kde putuje vaša krv po jej darovaní na transfuziologickom oddelení.

„Darovanie krvi a jej zložiek je činom humanity a solidarity. Prijemcami krvi sú často obeť nehôd, onkologickí a hematologickí pacienti, pacienti pri chirurgických zákrokoch, či osoby s chronickým zlyhávaním obličiek a pečene,“ hovorí MUDr. Lucia Potančoková.

ČO SA DEJE PRED ODBEROM KRVÍ

Darcovia pred odberom absolvujú lekárske vyšetrenie a odpovedajú na otázky, ktorých cieľom je rozhodnúť, či je odber krvi bezpečný pre darcu a jeho krv vhodná na prípravu transfúzií. V rámci predodberového vyšetrenia sa odmeria telesná teplota, tlak krvi, zistí sa hladina červeného krvného farbiva, hemoglobínu, prípadne sa vyšetří celý krvný obraz. Lekár s darcom bližšie prejde otázky z dotazníka, ktorý pacient vyplní a fyzikálne vyšetří akciu srdca a dýchanie.

ČO SA DEJE POČAS ODBERU KRVÍ

Pri odbere sa do sterilnej súpravy vakov odoberá 450 ml krvi. Tieto sú odberovou váhou sústavne premiešavané s protizrážavým roztokom v odberovom vaku. Váha automaticky zastaví odber pri dosiahnutí určenej hmotnosti. Odoberatá krv potom chvíľu odpočíva pri izbovej teplote. Súčasťou odberovej sústavy vakov je aj filter na vylučovanie bielych krviniek, filtráciou tak získavame de leukotizovanú krv. Jej výhodou je menšia imunitná odpoveď u príjemcu transfúzie.

ČO SA DEJE PO ODBERE KRVÍ

Krv ďalej putuje do centrifúgy, kde sa odstredivou silou pri vysokých otáčkach oddelí erytrocytárna masa (červené krvinky) od tekutej krvnej plazmy. Plazma sa potom separuje do samo-

statného vaku na poloautomatickom lise. Počas lisovania sa do erytrocytárnej masy pridáva živný roztok, ktorý umožní prežitie červených krviniek, a tie skladované pri teplote 2 – 6°C, sú použiteľné nasledujúcich 6 týždňov. Vak s krvnou plazmou sa zmrazuje v šokovom zmrazovači pri teplote – 76°C a skladuje sa pri teplote pod – 30°C. Takto pripravená čerstvá mrazená plazma sa môže podávať do 3 rokov od výroby.

Laboratórne ďalej vyšetrujeme u darcu funkciu pečene a protilátky proti hepatitíde B, C, syfilisu a HIV, ktoré sú prenosné krvou. Spracovaná a vyšetrená krv a plazma sa označí ako hotový transfúziýny liek a je pripravená na podanie pacientom. Plazma je navyše v 6 mesačnej karanténe, kde sledujeme výsledky vyšetrení u darcu pri nasledujúcom odbere o pol roka. Takáto karanténna plazma sa podáva imunokompromitovaným pacientom (napr. onkologickí pacienti alebo pacienti po transplantáciách).

„V súčasnosti prebieha darovanie krvi za prísnych podmienok a v súlade s kritériami ohľadom epidemiologickej situácie. V našej nemocnici prebiehajú odbery krvi každý utorok, stredu a štvrtok od 07:00 hod. Darcovia sa objednávajú telefonicky na číslo 053/39 13 370, a to na konkrétny čas, aby nedošlo k zhromažďovaniu väčšej skupiny osôb. V prípade otázok sa môžete obrátiť na vyššie uvedené telefónne číslo,“ informuje primár HTO oddelenia MUDr. Rastislav Osif.

Informácie poskytla
Mgr. Martina Pavliková,
hovorkyňa skupiny AGEL SK

NAMIESTO UZNANIA - DEVASTÁCIA

Výbor Miestneho odboru Matice slovenskej v Levoči 14.11.2019 s hrdosťou vítal prvých návštevníkov "Altánku" pri dvojkríži na Strompeši (nad Lidlom), ktorý bol postavený s cieľom ponúknuť Levočanom a ich priateľom miesto oddychu, pohody a pôžitku s výhľadom na našu krásnu Levoču a jej okolie.

ŠKODA!

Bolo to želanie nielen matičných nadšencov a ich sympatizantov, ktorí bez ohľadu na čas, počasie a financie pracovali niekoľko týždňov, aby toto dielo vzniklo. Každého člena MO MS, sympatizantov, rodičov, ktorí so svojimi ratolesťami chodievali pokochať sa prírodou v okolí altánku čakalo nemilé prekvapenie. Tí, pre ktorých to bolo určené, hlavne mládež, žiaľ ukázali, že ešte nedospelí kultúrne či inteligentne, aby si vedeli vážiť prácu iných a pochopili, že i to, čo je zadarmo môže mať svoju cenu a poslanie.

Dnes je to miesto s odpadkami, WC, t.j. namiesto uznania – devastácia.

Výbor MO MS

Posúďte sami:

Zisťovanie o domácom výjazdovom cestovnom ruchu

Štatistický úrad SR v roku 2021 realizuje na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 692/2011 zo 6. júla 2011 o európskej štatistike cestovného ruchu **Zisťovanie o domácom a výjazdovom cestovnom ruchu** (CR). Cieľom zisťovania je zabezpečiť pravidelné informácie o účasti obyvateľov na cestovnom ruchu, ktoré sa zverejňujú v ročnej periodicite.

Na Slovensku bolo do zisťovania pre rok 2021 vybraných 690 obcí, medzi nimi aj naše mesto. Do zisťovania CR je v celej Slovenskej republike zaradených 8 200 domácností.

V priebehu roka 2021 vybrané domácnosti v našom meste navštívi zamestnanec Štatistického úradu SR poverený funkciou opytovateľa, ktorý je povinný preukázať sa v domácnostiach osobitným poverením. Všetky informácie a názory, ktoré nám v rámci tohto zisťovania domácnosti poskytnú, sú chránené, nezverejňujú sa a slúžia výlučne pre potreby štátnej štatistiky. Ochranu dôverných štatistických údajov upravuje zákon č. 540/2011 Z.z. o štátnej štatistike a ochranu osobných údajov upravuje Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „nariadenie“). Za ochranu dôverných aj osobných údajov zodpovedá Štatistický úrad Slovenskej republiky, ktorého zamestnanci sú viazaní mlčanlivosťou o všetkých štatistických údajoch a osobných údajoch, ktoré sa pri svojej práci dozvedia.

Podrobnejšie informácie sa môžete dozvedieť na stránke ŠÚ SR na adrese www.statistics.sk alebo telefonicky na t.č. 051/7735 321 – Ing. Iveta Popovcová, vedúca oddelenia

ENDER

TAXI LEVOČA

0944 609 409

PLATENÁ INZERCIA

www.pascanalisky.sk

PLATENÁ INZERCIA

Vážení priatelia turisti,

dňa 15.4.2021 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o verejnej zbierke na rozhladňu ktorá sa začala stavať na vrchole Javoriny – Marčuliny v Levočských vrchoch. Podľa odstavca 6 rozhodnutia č. SVS-OVS2-2021/012326-002 sme dali uvedenú informáciu aj na web Združenia turizmu Levoča, ktoré je investorom výstavby tejto vyhladkovej veže. Celková výška rozhľadne bude 35,7 metra, bude zhotovená z lepených hranolov a kovového schodišťa. Celkový rozpočet na výstavbu bude do 200.000,- €. S výstavbou veže sa začalo v mesiaci október 2020. Bude najvyššie postavenou vyhladkovou vežou na Slovensku a aj jednou z najvyšších.

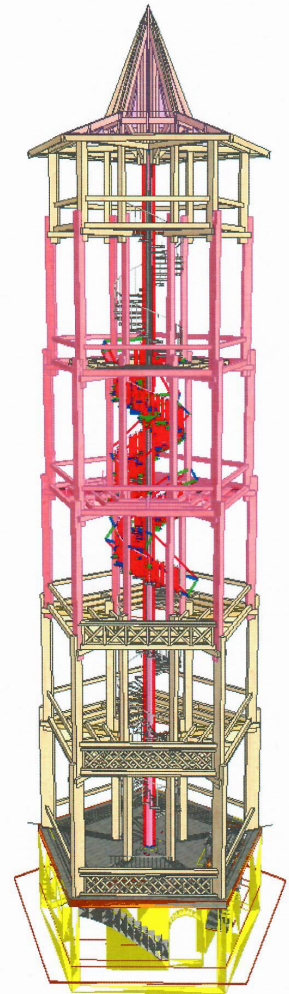
Na 1. etapu prác v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020, nám bol v rámci mikroprojektu "Rozvoj infraštruktúry na Jakubskej ceste" schválený príspevok vo výške 49.995,90 €, pričom celkové výdavky sú 61.746,21 €. Pretože je potrebné zabezpečiť spolufinancovanie vo výške rozdielu prostriedkov, vytvorilo naše združenie účet na verejnú zbierku.

Číslo účtu je: SK36 0900 0000 0051 7765 8177.

V súčasnej dobe boli podané žiadosti na 2. a 3. etapu prác, ktoré sa budú realizovať v tomto kalendárnom roku. Aj tu je podmienka spolufinancovania vo výške 20% rozpočtu stavby. Ukončením prác na týchto dvoch etapách sa dostaneme už do výšky 23 metrov a veža už bude prístupná verejnosti. S plánovaným ukončením prác sa počíta v roku 2022. Ak môžete, pripejte a podporte výstavbu tohto turistického objektu, ktorý isto bude vyhľadávaným v budúcnosti.

Pošlite túto informáciu aj Vaším ďalším kolegom a priateľom turistiky.

Ernest Rusnák

Ranč Odorica

ponúka:

- *výuku jazdy na koni pre deti a začiatočníkov*
- *turistické výhladkové jazdy s doprovodom*
- *pastevné ustajnenie koní (máj až november 2021 akcia 70 € mesačne !)*

kontakt:

tel. 0904625272

facebook: Odorica farma

Predám garáž na ulici Za sedriou v Levoči. T. č.: 0948 466 786

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV

1. mája – SV. JOZEFA, ROBOTNÍKA.
– **FATIMSKÁ SOBOTA** na Mariánskej hore so začiatkom o 9.30 hodine.

Májové pobožnosti počas týždňa o 19.00 hodine, v soboty, nedele a sviatky o 18.50 hodine.

2. mája – PIATA VEĽKONOČNÁ NEDEĽA.

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.

3. mája – SV. FILIPA A JAKUBA, APOŠTOLOV, sviatok.

7. mája – PRVÝ PIATOK V MESIACI MÁJI.

Sv. spoveď pred prvým piatom vo štvrtok a v piatok od 18.00 hodiny. Chorých a starých z príležitosti prvého piatku navštívime v piatok od 8.00 hodiny dopoludnia.

9. mája – ŠIESTA VEĽKONOČNÁ NEDEĽA.

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.

10., 11. a 12. mája – PROSEBNÉ DNI – pondelok, utorok a v stredu.

V Bazilike sv. Jakuba prosebné modlitby v pondelok o 5.45 hodine.

13. mája – SLÁVNOSŤ NANEBOVSTÚPENIA PÁNA.

Cirkevne prikázaný sviatok s povinnosťou účasti na sv. omši.

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.

14. mája – SV. MATEJA, APOŠTOLA, sviatok.

– Začiatok novény k duchu svätému.

16. mája – SIEDMA VEĽKONOČNÁ NEDEĽA.

Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.

19., 21. a 22. mája – LETNÉ KÁNTROVÉ DNI.

V stredu, piatok a v sobotu sú letné kántrové dni.

Úmysel letných kántrových dní – Za jednotu kresťanov.

22. mája – VIGÍLIA SLÁVNOSTI ZOSLANIA DUCHA SVÄTÉHO.

V sobotu večer budeme sláviť dve sv. omše – o 19.00 a 21.00 hodine v Bazilike sv. Jakuba.

Sv. omša o 21.00 hodine bude s vlastnými prvkami vigílie Zoslania Ducha Svätého.

23. mája – SLÁVNOSŤ ZOSLANIA DUCHA SVÄTÉHO – TURICE.

O 10.00 hodine bude v našej farnosti vysluhovanie sviatosti birmovania.

Dnešnou slávnosťou sa končí veľkonočné obdobie a začína obdobie cez rok.

Spomienky a poďakovania

„Oči sa slzou zarosili, srdce zaplakalo
bôlom, keď sme stáli nad tvojim hrobom.
Odišli ste cestou, ktorou ide každý sám,
len brána spomienok ostala dokorán.“

František Janščák st.

František Janščák ml.

Dňa 5.5.2021 uplynú 4 roky od smrti môjho otca Františka Janščáka a 19.5.2021 uplynú 2 roky od smrti môjho brata Františka Janščáka.

Kto ste ich poznali, venujte im tichú spomienku.

S láskou spomína Anička s rodinou.

Helena Vdovjaková

Dňa 18.5.2021 uplynú tri roky, čo nás po ťažkej chorobe opustila moja mamka Helena Vdovjaková.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej tichú modlitbu.

S úctou a láskou spomína smútiaca rodina.

„Odišla náhle a niet jej medzi nami,
ale v našich srdciach žije spomienkami.“

Žofia Zajacová

Dňa 25. júna 2021 uplynú 15 rokov, čo nás navždy opustila mamka a babka Žofia Zajacová.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej spolu s nami tichú modlitbu a spomienku.

S láskou a úctou spomínajú dcéra Jana a syn Štefan s rodinou.

„Človek odišiel, ale všetko dobré čo nám dal, ostalo v nás.
Čas uplynul, spomienky ostávajú.“

Michal Brincko

21.05.2021 uplynú 30 rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný otec, svokor, dedko, pradedko a ujo Michal Brincko.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu spolu s nami modlitbu a tichú spomienku.

S láskou a úctou spomínajú deti s rodinami.

„Čas plynie a nevráti, čo vzal.
Zostali len spomienky a v srdci žiaľ.“

Margita Suranovská

Dňa 17.05.2021 uplynú rok, čo nás navždy opustila naša drahá mamka, babka, prababka a svokra Margita Suranovská.

Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej spolu s nami modlitbu a tichú spomienku.

Smútiaca rodina.

„Čas ubieha a nevracia, čo vzal,
len láska, úcta a spomienky
v srdciach zostávajú i naďalej.“

Anna Kleinová

Ján Klein

Dňa 7. mája 2021 uplynie 5 rokov, čo nás navždy opustil náš ocko a dedo Ján Klein, 9. marca 2021 sme si pripomenuli nedožitú 90. narodeninu našej mamy a babky Anny Kleinovej a 14. júla 2021 si pripomenieme 6 rokov od jej smrti.

Spomeňte si na nich v myšlienkach a modlitbách.

S láskou a vďakou spomína smútiaca rodina.

„ Utíchlo srdce,
utíchol aj hlas,
my sme ho milovali,
on miloval nás.“

Martin Rabada

Dňa 23. marca 2021 sme odprevadili na večnosť nášho syna, brata, vnuka, strýka, synovca, bratranca, krstného syna, príbuzného a priateľa Martina Rabadu. Touto cestou vyjadrujeme úprimné poďakovanie Mons. prof. Františkovi Dlugošovi Phd., a d.p. Mgr. Miroslavovi Lettrichovi za odslúženie zádušnej bohoslužby a pohrebných obradov. Zároveň ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, kolegom a známym za účasť na poslednej rozlúčke a tiež aj za prejavy sústrasti a kvetinové dary.

Smútiaca rodina.

SLOVÍČKO OD MINORITOV

Máj – formujeme sa láskou Panny Márie

Drahí Levočania,

uvedomujem si, že viacerí nerozumejú modlitbe litánií a celkovo potrebu dlhšej modlitby. Jej význam si môžeme priblížiť na príklade kvalitného vzdelania. Vieme, že čím ma človek lepšie vzdelanie, o to účinnejšie môže pracovať, pomáhať druhým. Zvyšuje sa produktivita, zárobok,... Oplatí sa teda veciam rozumieť, vedieť správne usporiadať, riešiť problémy dobre a s čo najmenšou námahou.

Je veľkým požehnaním, keď máme pri sebe niekoho, kto by nás viedol, usmernil. Keď sme boli deti, boli to naši rodičia, starí rodičia, potom aj učitelia... Aj neskôr neraz potrebujeme poradiť. Ježišovi učenci boli tri roky v „škole“ svojho Majstra. Keď od nich odchádzal, vyzval ich, aby očakávali posilu zhora. A oni zotrvali na modlitbách s Pannou Máriou. Modlitba je stálym potvrdzovaním svojho „áno“ Bohu, je ďakovaním za každé dobro, je vyproso-

vaním dobra pre seba a iných, je skrátkou vstupovaním do harmónie s našim Stvoriteľom. Podobne športovci opakujú isté pohyby, aby vošli do harmónie, ktorá im umožní podať čo najlepší výkon. Tak ako oni potrebujú vzor, pre modliaceho je výborné, keď má pred očami Pannu Máriu, ktorá je v dokonalej harmónii s Najsvätejšou Trojicou.

Drahí priatelia, v mesiaci máj si pripomínáme a v chráme aj sprítomňujeme turíčny dar Ducha Svätého (čomu je zasvätený aj náš kostol). Pozývame Vás či už priamo, alebo prostredníctvom internetu na túto slávnosť, ako aj na májové pobožnosti. V nich ospevovaním svätosti Panny Márie obdivujeme, k akému vznešenému životu je povoláný každý z nás. Tak sa prizierame nášmu ideálu, a to by nám malo pomôcť životu viac rozumieť, lepšie si ho usporadúvať a zároveň ľahšie riešiť problémy.

**Brat Martin Mária Kolár,
OFMConv.**

24. mája – TURÍČNY PONDELOK.
27. mája – SVIATOK NÁŠHO PÁNA JEŽIŠA KRISTA, NAJVVYŠŠIEHO A VEČNÉHO KŇAZA.
28. mája – PIATE VÝROČIE KONSEKRÁCIE OBETNÉHO OLTÁRA A BAZILIKY SV. JAKUBA – SLÁVNOSŤ.
30. mája – SLÁVNOSŤ NAJSVÄTEJŠEJ TROJICE (NEDEĽA)
Na Mariánskej hore májová pobožnosť o 14.20, sv. omša o 14.30 hodine.
31. mája – V univerzálnom cirkevnom kalendári sa v dnešný deň slávi sviatok Navštívenia Panny Márie. Na Slovensku tento sviatok slávime 2. júla.
V tento deň si pripomenieme 35. výročie úmrtia dlhoročného dekana a farára v Levoči Vdp. Štefana Kluberta.

Zmena programu vyhradená.

OZNAMY NA APRÍL:

Sväté omše

pondelok – piatok 7:00, 15:50
sobota 7:50, 18:00 (s platnosťou na nedeľu)
nedeľa 9:00 (najmä pre seniorov), 11:00 (pre rodiny s deťmi), 16:00, 18:00
Sviatosť zmierenia
pondelok – piatok 15:15 -15:45, nedeľa 14:00 – 16:00

Poklona Sviatosti oltárnej

pondelok – piatok 7:30 – 15:45, nedeľa 14:00 – 16:00

Prostredníctvom internetovej stránky **levoca.minoriti.sk** vysielame z nášho chrámu sväté omše v soboty o 7:50, v nedele o 11:00, v ostatné dni o 15:50, ako aj májové pobožnosti.

Májové pobožnosti – v soboty po rannej svätej omši, v ostatné dni o 15:30

Novéna pred sviatkom svätého Antona – počas 9 utorok v kázňach svätých omší o 15:50 predstavujeme život a myšlienky sv. Antona; po svätých omšiach budú krátke pobožnosti

13. 5. – Nanebovstúpenie Pána – 15:00 posvätný ruženec, 15:30 májová pobožnosť, 15:50 svätá omša

22. 5. – Vigília Zoslania Ducha Svätého – o 18:00 svätá omša s rozšírenou liturgiou slova

23. 5. – Zoslanie Ducha Svätého – odpustová slávnosť

30. 5. – koncert bratislavskej Schola Minor o 17:00

GRÉCKOKATOLÍCKA CIRKEV

Bohoslužobný program na mesiac MÁJ 2021.

- Sväté liturgie v týždni:
pondelok, streda (csl.), štvrtok, piatok 16:30
utorok, sobota 07:30
- Sväté liturgie v nedeľu:
10:00 v slovenskom jazyku

Sviatky v mesiaci máj:

11. 5. 2021 – utorok

Blažený hieromučeník Vasil', prešovský svätici biskup

13. 5. 2021 – štvrtok

Nanebovstúpenie Pána – prikázaný sviatok

23. 5. 2021 – nedeľa

Päťdesiatnica – Zpslanie Svätého Ducha

24. 5. 2021 – pondelok

Pondelok Svätého Ducha – Najsvätejšia Trojica

Akékoľvek zmeny času slúženia sv. liturgií budú oznámené pri nedeľných oznamoch.

Gréckokatolícky farský úrad,

Potočná 6, 054 01 Levoča,

levoca@grkatpo.sk

www.grkatle.sk tel.: 053 – 451 34 36

EVANJELICKÁ CIRKEV
AUGSBURSKÉHO VYZNANIA

Slovo povzbudenie z Písma svätého

Lebo u Teba je prameň života a v Tvojom svetle svetlo vidíme. Zachovaj svoju priazeň tým, čo Ťa znajú, a svoju spravodlivosť ľuďom úprimného srdca.

Žalm 36,10-11

Milí bratia a sestry, po uvoľnení opatrení sa služby Božie v mesiaci máj budú konať v ev. kostole na námestí. Ďalšie oznamy budú vyhlasované v kostole pri bohoslužbách. Ak by došlo k zmene danej situácie, budeme vás informovať formou zborových oznamov vyvesených na farskom úrade.

Prehľad služieb Božích v mesiaci máj

2. 5. 2021 - 4. nedeľa po Veľkej noci, Sl. Božie o 8.30 hod. v kostole**9. 5. 2021** - 5. nedeľa po Veľkej noci, Deň matiek, Sl.Božie o 8.30 hod. v kostole**13. 5. 2021** - Vstúpenie Krista Pána na nebo, Sl.Božie v kostole o 17.00 hodine**16. 5. 2021** - nedeľa po Vstúpení, Božie o 8.30 hod. v kostole**23. 5. 2021** - 1. slávnosť svätodušná, Sl.Božie o 8.30 hod. v kostole**24. 5. 2021** - 2. slávnosť svätodušná, Sl. Božie o 17.00 hod. v kostole**30. 5. 2021** - Svätá Trojica, Sl.Božie o 8.30 hod. v kostole

V prípade otázok, nejasností, alebo záujme o duchovné zaopatrenie a prislúženie Večere Pánovej sa môžete informovať na tel. číslo: 0918/ 624 814

Spomienky a poďakovania

Za PhDr. Gabrielou Virovou

PhDr. Gabriela Virová, rodená Ševcová, sa narodila 21.3.1951 v Košiciach a vyrastala v Moldave nad Bodvou. Po vysokoškolských štúdiách na UPJŠ v Prešove v odbore Slovenský jazyk a literatúra a Výtvarná výchova 1.9.1977 začala vyučovať na Strednej pedagogickej škole v Levoči. Bola vydatá za MUDr. Štefana Viru. V manželstve sa im narodila dcéra Viktória a syn Štefan. V roku 2000 rodinu postihla veľmi smutná udalosť, ktorou bola tragická smrť manžela a otca. Od roku 1991 s krátkou prestávkou až do roku 2017 pracovala vo funkcii zástupkyne riaditeľa školy. V posledných rokoch jej robili radosť z vnúťatá. V statočnom boji s ochorením prehrala svoj boj 9.4.2021.

Vždy, keď z tohto sveta odchádza človek, pýtame sa s úzkosťou: Prečo?

Toto *Prečo?* je základnou filozofickou otázkou ľudskej existencie... Prečo sme sa narodili, prečo žijeme, prečo zomierame... Aký zmysel má jedna ľudská bytosť, ktorá napokon splynie s vesmírom? V čom spočíva jej neopakovateľnosť? Prečo človek odchádza spomedzi živých v utrpení? Prečo prichádza na svet s krikom a všetci ho vítajú, no na druhý svet odchádza so stonom na perách a v poslednej minúte je väčšinou sám?

Moja drahá bývalá kolegyňa už odpoveď pozná. My ostatní na ňu čakáme, alebo ju – posilnení vierou – tušíme. Všetko v živote je po prvýkrát – od narodenia až po smrť. Iba bolesť sa opakuje a stupňuje...

Aj Gabika zažila bolesť v toľkých obmenách, že si už zaslúži večný pokoj a odych. Doprajme jej ho! Z diaľky sme sledovali jej boj s chorobou, chystali sme sa blahoželat jej k životnému jubileu, veriac v jej víťazstvo. Ako veľmi milovala život! Nie ten románový, ktorý síce hltala v knihách, ale každodenný, obyčajný, materský, babičkovský. Mala rada dni prosté. Milovala knihy, umenie, prírodu, kvety.

Pre mňa bola skvelou zástupkyňou, kolegyňou, ale i kamarátkou a dôverníčkou. Bola veľkou profesionálkou, držala kolektív pokope, veľa záležitostí a vecí vybavila a urobila bez toho, aby nám to vôbec pripomenula. Nenápadná prítomnosťou, no veľká duchom a skutkami. Až keď odišla z funkcie, vtedy nastal čas, kedy sme si uvedomili jej profesionalitu, ľudskosť a láskavosť. Myslím, že i ona do posledných dní cítila, ako ju máme radi, ako na ňu myslíme.

O tom je život – o tom je smrť. Pred vyše dvetisíc rokmi zvolal iný umierajúci na Golgote svoje: Prečo si ma opustil, Otče? Zvolal to i napriek tomu, že poznal zmysel svojho poslania a utrpenia. Odpoveď na večnú otázku ľudstva je jediná. Všetko to trápenie je tu asi preto, aby sme po poslednom výdychu dokázali absorbovať tú obrovskú lásku, svetlo a konečný pokoj od pozemského trápenia za bránou smrti.

Milá moja Gabika, priateľka, kolegyňa, skvelá žena! Nech Ťi na ceste vesmírom svieti večné svetlo pokoja a lásky. Nech pochopíš slová evanjelia nie v ich príbehovej, ale vo filozofickej rovine: Mój priateľ Lazár spí, ale pôjdem a prebudím ho.

Dobré ráno, Gabika!

Česť Tvojej pamiatke!

Mgr. Gabriela Meluchová

*„Neviem ani vysloviť ten veľký žiaľ,
keď krutý osud mi ťa vzal.
Žijem život bez teba
– len láskou v srdci a spomienkou s tebou spojená.
Spi sladko svoj dlhý sen, ja s tebou stále som, každý deň.“*

Jozef Jurčák ml.

Dňa 6. mája 2021 uplynie 9 rokov, čo sa navždy zatvorili oči môjho milovaného manžela Jožka Jurčáka.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu, prosím, tichú spomienku.

Čas plyní, bolesť ostáva.

S láskou na teba spomína manželka Jana, mamka Helena a všetci, čo ťa milovali.

*„Ó, Pane, stala sa vôľa tvoja.
Zhasli oči, dotĺklo srdce, stuhli ruky nášho otca.
Odišiel ubolený snívaj svoj večný sen,
nám ostal smútok a spomienky len.“*

Jozef Jurčák st.

Dňa 4. mája 2021 uplynie 5 rokov odchodu do večnosti nášho drahého manžela, otca a dedka Jozefa Jurčáka.

S modlitbou na perách spomína manželka Helena,
synovia Rastislav a Miroslav s rodinami a ostatná smútiaca rodina.

Štefan Slobodník

Dňa 25.05.2021 si pripomenieme rok, čo nás náhle opustil manžel,
otec, dedko, svokor, príbuzný.

Kto ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

Smútiaca rodina.

*„Mama je láska,
lebo aj Boh je láska“
/M. Rúfus/*

Mária Bendžalová

Dňa 25.05.2021 uplynie 10 rokov od smrti našej drahej mamky, babky, prababky, tety, krstnej mamy, švagrinej a príbuznej Márie Bendžalovej, rodenej Vítkovej.

S úctou a láskou spomínajú deti,
vnúčatá, pravnúčatá a celá ostatná rodina.

*„Čas plyní a nevráti, čo vzal.
Len spomienky zostali a v srdci žiaľ.“*

Daniela Gallíková

Dňa 15. apríla uplynul rok, čo nás navždy opustila moja milovaná mama, sestra.

Vy, ktorí ste ju poznali, venujte jej, prosím, spolu s nami tichú spomienku a modlitbu.

Syn Mario s rodinou a sestra Mária.

ĎAKUJEME

Levočský kreatívny spolok,
občianske združenie,
Námestie M. Pavla 2
v Levoči, IČO 50046080,

ktoré združuje kreatívnych
ľudí mesta Levoča na
Jarmoku pod radnicou
Vám ďakuje za podporu
a poukázanie 2 %
z Vašich daní.

ZŠ, Gašpara Haina 37, Levoča

POĎAKOVANIE

Vážení rodičia a naši budúci
prváci,

veľmi sa Vám chceme poďako-
vať za to, že ste si vybrali našu
školu a zapísali ste sa k nám do
prvého ročníka. Veľmi ste nás
svojím zápisom potešili. Už
dnes sa môžete tešiť na ško-
lu, ktorá je modernou levoč-
skou školou plnou vzdeláva-
nia, humoru, dobrých kama-
rátov a voľnočasových aktivít.
Ešte pár mesiacov a stanete sa
súčasťou našej veľkej školskej
TRIDSAŤSEDMIČKY.

Dovidenia v septembri!

Mgr. Štefánia Tomalská Repaská

Predstavujeme revíry Slovenského rybárskeho zväzu Levoča

CHOVNÝ REVÍR BICÍR

Keďže na pstruhových vodách sa už v tomto mesiaci loví, radi by sme Vám predstavili náš chovný potok Bicír. Nie všetci Levočania poznajú tento potok a ani nevedia, ktorý potok to vlastne je. Natrafíte na neho pred Levočou v smere od Popradu a pretína ho most smerom na Kurimany. Pramení nad obcou Bukovinka, potom tečie cez Starý mlyn, chvíľu popri starej ceste č.18 a ďalej smerom na Spišskú Novú Ves až sa nakoniec vlieva do Levočského potoka nad osadou Levočské Lúky. Je to menší potôčik s prirodzeným korytom dĺžky cca 11km a viacerými prítokmi, v minulosti, ale aj dnes, veľmi dobre zarybnený, v ktorom sa nachádzali rôzne druhy rýb a iných živočíchov. Je skoro po celej svojej dĺžke obrastený stromami, väčšinou vrbou, jelšou, ale na niektorých jeho častiach nájdeme aj ihličnaté stromy. Na viacerých miestach sú v potoku popadané stromy, čo robí z neho ideálne miesto pre život vodných živočíchov, ale aj hniezdenie vtákov a ako zdroj vody

pre rôzne zvieratá. Ryby tam tak majú prirodzené miesta pre život.

Prečo sa to označuje vlastne ako chovný revír? Chovný revír definujeme tak, že je to potok, ktorý slúži na odchov rýb, najčastejšie pôvodných druhov. Dodržiava sa tak zákon, ktorý hovorí, že rybárstvo je súhrn činností zameraných na zachovanie, zveľaďovanie, ochranu genofondu, najmä pôvodných druhov rýb a optimálne využívanie produkcie ichtyofauny ako prírodného bohatstva Slovenskej republiky. Ako sa vôbec ryba dostane do umelo vytvorených nádrží ako naša Levočská priehrada, ktorú sme si predstavili minulý mesiac?

Okrem zakúpenia rýb, či už v lovnej miere, alebo ich násad, sa využíva aj odlov rýb, ktoré sa vychovávajú priamo u nás v prírodnom prostredí (Bicír). Nie sú kŕmené granulovaným, ani iným krmivom. Vyrastajú po nasadení plôdika sami, bez pričinenia človeka. Po dosiahnutí lovnej miery sa odlovia, potom sa v okysličených kadiach presunú na miesto, ktoré určí rybársky hospodár

Bicír pri Starom mlyne obteká bobriu hrádzu.

a následne sa tam vypustia. Na tento účel nám slúži aj tento mesiac predstavaný chovný rybársky revír, ktorý od nepamäti voláme Bicír. V minulosti sa v potoku Bicír nachádzalo veľké množstvo rakov, čo svedčilo o jeho čistote. Žiaľ, ľudskou ľahostajnosťou, možno nepozornosťou alebo nevedomosťou, bol tento potok pravidelne vytrávený chemikáliami z polí, a tiež vylieváním močovky buď priamo do potoka alebo stekaním z polí. Tento fenomén síce v posledných rokoch nepozorovať, no následky sú prítomné doteraz. Raka by ste v potoku Bicír veru hľadali márne. Stojí to za to zamyslieť sa.

V posledných rokoch sa objavili na našich tokoch bobry. Jedna taká rodinka žije aj na našom potoku Bicír pri Starom mlyne, kde si vytvorili mohutné hrádzu a voda sa vylieva a vytvára jazierko až k hlavnej ceste. Táto ich činnosť, žiaľ, veľmi sťažuje obhospodarovanie potoka, bystrú vodu spomaľuje, prehrieva

a znemožňuje v jesennom období migráciu pstruhov túžiacich po rozmnožovaní. Je to však zákonom chránený živočích ...

Dôležitá poznámka: v chovnom revíri je klasický rybolov zakázaný!!! Robia sa len odlovy elektroagregátom užívateľom revíru, teda našou organizáciou.

V budúcom čísle si predstavíme revír Levočské Lúky.

Za MOSRZ Levoča spracovali:
Ing. Štefan Zuščák
a Mgr. Branislav Klein, MPH

PREDÁM AJ VAŠU NEHNUTEĽNOSŤ

WWW.BEATAKOHIAROVA.SK

0918 125 835

Iniciatíva **#eLejvmájinekosí**

Predstavte si, že sa ráno zobudíte strašne hladní. Bežíte do kuchyne – nič. Otvoríte chladničku – prázdna. Nemáte čím nasýtiť svoju rodinu, ani seba. Takto nejako sú na tom naše opelovače, keď sa na jar ocitnú na nakrátko pokosených, chemicky ošetrovaných trávnikoch.

„Nám ľuďom sa môže pekne zozrihnúť trávnik javiť ako upravený, ale, bez prehánania, pre včely a motýle to musí vyzeráť tak trochu ako apokalypsa. Akoby sme sa vracali na pustú zem a naše potravinové plodiny by boli vyhubené...“ píše Dr. Úna Fitzpatrick z írkeho Národného dátového centra pre biodiverzitu.

„eLEJ v máji nekosí“ nadväzuje na celosvetovo čoraz populárnejší „NoMowMay“ (Máj bez kosenia) s cieľom poskytnúť na začiatku sezóny potravinové zdroje pre včely a ďalšie opelovače, ktoré sa v tomto období objavujú, najmä v mestských lokalitách, keď je k dispozícii málo kvetinových zdrojov. Iniciatíva od nás nežiada veľa. V skutočnosti žiada, aby sme neurobili vôbec nič ... Stačí zamknúť kosačku 1. mája do kôlne na štyri týždne a nechať divé kvety kvitnúť a trávu rásť, čo zaistí potravu pre našich hladných opelovačov.

Touto iniciatívou sa Levoča pripojí k svetovým metropolám, ako sú Viedeň, Londýn, New York, ale aj mnohým mestám na Slovensku, Zvolenu, Trnave, Bratislave, Košiciam, Malackám a ďalším.

„eLEJ v máji nekosí“ je aktivita komunitná, nepolitická, environmentálna a dobrovoľná. Ak máš motiváciu, chápeš nutnosť podpory biodiverzity a máš zmysel pre experiment, pridaj sa! Na každom trávni(č)ku záleží! Okamžitou odmenou nám bude aj vzniknutý voľný čas, ktorý by sme inak venovali koseniu.

Spolu, široká verejnosť (teda my všetci), jednotlivci, rodiny, občianske združenia, školy i mesto, ktoré už vyčlenilo jednu plochu mimo centra a jednu symbolickú v centre, môžeme bez veľkej námahy urobiť svet o niečo zdravším a lepším miestom. Pre motýle i pre seba.

Sleduj internetovú stránku a facebook mesta, dozvieš sa podrobnosti. A možno bude i súťaž a cena!

Vaše mesto Levoča